

Хуэму фІэкІа ЗИХЪУЭЖЫРКЪЫМ

2-нэ нап.

Я гур зэпэджэж

2-нэ нап.

ЩІэблэр **СХШСЖДНСР 3-нэ нап.**

Шыпъажэ **деДшенескеск** къызэІуах 4-нэ нап.

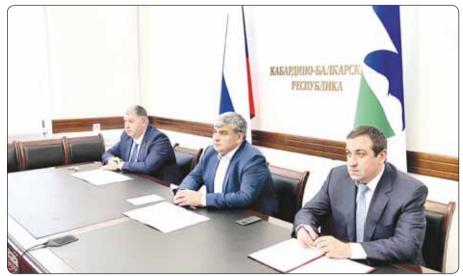
Макеевкэ щыщ ныбжышЦэхэм зрагъэгъэпсэху

КъБР-м и Іэтащхьэмрэ Правительствэмрэ я пресс-ІуэхущІапіэм къызэритамкіэ

Узыфэм къытримыгъэзэжын папщіэ

Кіуэкіуэ Казбек хэтащ лым и медицинэ Іуэхущіа-Урысей Федерацэм коро- піэхэр навирус уз зэрыціалэр хушхъуэхэр зэраіэм. Щхьэкъимыхьэнымкіэ, зыще- хуэу гулъытэ хуащіащ кхъухьмыгъзубгъунымкіз опера- лъатэхэр здэкіуэ къэралхэм, тивнэ штабым и зэјущјэм. Ар иригъэкіуэкіащ ЎФ-м и гие щытыкіэм, мардэхэр щы-Правительствэм и Унафэ- гъзувыным теухуахэм. щіым и къуэдзэ Голиковэ

ЗЭІУЩІЭМ щытепсэлъыхьащ коронавирус уз зэрыціалэм щізуэ къигъэзэжынкІэ зэрыхъунум, абы къэра-

зэрыхуэхьэзырым, абыхэм шыІэ эпидемиоло-

Ди республикэм абы и лъэныкъуэкІэ щыщыІэ щытыкІэм КІуэкІуэ Казбек щытепсэлъыхьащ и телеграм-

«Къэбэрдей-Балъкъэрым Іуэхур шызэпіэзэрытщ, ко-

гъэр нэхъ мащІэ хъуащ. Госпиталхэм цІыху 69-м щоІэзэ, амбулаторэхэм я узыншагъэм щыкіэлъагъэплъ ціыху 308-м. Иджыпсту а узым нэхъыбэу щегэээр амбулаторэхэращ, абы нэмыщІ КІуэкІуэм. зэпыіудзауи кіэлъоплъ, контакт-центрхэр мэлажьэ. КТ-аппаратхэр республикэм и къэрал сымаджэщи 4-м

ронавирус уз зэрыціалэр къахутэнымкіэ. Сымаджэ къызыпкърыхьэхэм я бжы- хъуауэ гурыщхъуэ зыхуэзыщІыжхэм занщІзу тест ирагъэт. КъБР-м и медицинэ ІуэхущІапІэ псори зыхуеину экспресс-тестхэмкІэ къызэдгъэпэщащ республикэ бюджетым къыхэкІыу», - етх

КъБР-м и Іэтащхьэм апхуэдэуи къыхигъэщащ узыфэр хэмыт асэу къахутэн папщіэ къэрал Іуэхущіапіи ковид узыфэр и чэзум щІапІитІымрэ

томографи 7 зэрыщІэтыр, ахэр жэщ-махуэм зэпымыу-уэ мэлажьэ. Пандемиер къызэрыхъейрэ апхуэдэ къэхутэныгъэ 147 253-рэ ирагъэкІуэкІащ, мы гъэм - 17 117-рэ.

«Коронавирус зыпкърыт сымаджэхэр, ахэр щыпсэу щыпіэм щыіэ амбулаторэхэм кІуамэ, хущхъуэхэмкІэ къызыдогъэпэщ. 2021 гъэм а Іуэхум сом мелуан 66-рэ тедгъэкІуэдащ, федеральнэ бюджетым къыхэкІыу, республикэ мылъкум щыщу сом мелуан 30 хухэтхащ. Сымаджэ мин 45-м щІигъум хущхъуэ еттащ. Мы гъэм федеральнэ бюджетым ди хэгъэгум къыхуиутІыпщащ сом мелуан 26-рэ, республикэ мылъкум щыщу амбулаторэхэм зыщызыгъэхъужхэм сом мелуан 85-рэ хухэтхащ.

Госпиталхэм щылажьэ цыху минитым я улахуэхэм хущІагъуным трагъэкІуэдащ сом мелуан 470-рэ. Фигу къэдгъэкІыжынщи, КъБР-м и Іэтащхьэ Кіуэкіуэ Казбек и унафэкіэ, Къэбэрдей-Балъкъэрым дохутырхэм, медицинэ лэжьакіуэхэм федеральнэ бюджетым къыхэкІыу кърат ахъшэхэм худыщІигъуу псом япэ щІидзащ.

Республикэм къэмыувы ауэ щокіуэкі узым зэрыпэщіэт хушхъуэр халъхьэныр. Мастэр щыхаlу щІыпІэ 85-м, сыхьэт 8:00 - 20:00-м къриубыдэу мэлажьэ. Къищынэмыщауэ, бригадэ 58-рэ къызэрагъэпэшащ, щІыпІэ щолажьэ. Ахэр сэбэп мэхъу 4-мрэ уней медицинэ Іуэху- щхьэхуэхэм кІуэурэ мастэр компьютер щыхаlуу.

Жылагъуэ палатэ: зэф Гагъ з к Гах з мрэ къап з щылъх з мрэ

КІуэкІуэ Казбек ІущІащ

Дзасэжь Хьэзрэталий

Къэбэрдей-Балъкъэрым и Іэтащхьэр Дзасэжьым зыхуигъэзащ республикэм и

РЕСПУБЛИКЭМ и Іэтащхьэр муфтийм гъуэ, ехъуліэныгъэ къахудэкіуэну зэри-

ехъуэхъуащ Хьид махуэ лъапІэмкІэ. Абы гуапэр къыхигъэщащ.

накъыгъэм и 2-м Іущіаш КъБР-м и Мус- Іэтащхьэм и хъуэхъур Къэбэрдейлъымэнхэм я Іуэхущіапіэм и унафэщі, Балъкъэрым щыпсэу муслъымэнхэм

мадэ Берд Хьэзрэталий Кіуэкіуэ Казбек жэхэм щылажьэ медицинэ іуэхущіалэжьыгъэ Іуэхукіэ хуэзащ. Зэіущіэм піэхэм я щытыкіэр зыхуэдэр зэгъэщіэным щытепсэлъыхьащ Жылагъуэ палатэм блэкіа 2021 гъэм зэфінгъэкіа іуэху-

муфтий Дзасэжь Хьэзрэталий.

БЕРД Хьэзрэталий республикэм и Іэташхьэр зэпкърыхауэ щыгъуазэ хуищ ащ зи зэрылэжьам. Коронавирус уз зэрыціалэ ліэужьыгъуэщіэм и зэранкіэ блэкіа илъэмыхьэнэшхуэ зи э Іуэхугъуэхэр утыку къи- тащ. хьэнымкІэ. А псоми щытепсэлъыхьащ пащІэхэм, «стІол хъурей» зэхуэсхэм, видеоконференцхэм. Абыхэм къыща эта Туэхупроектхэр зэрыщагъэзащІэм, 1941 - 1945 кэм щыпсэу лъэпкъхэм я щэнхабзэ щІалэгъуалэ политикэм, егъэджэныгъэмрэ гъэсэныгъэмрэ епха лэжьыгъэліхэм елъытауэ, щіыналъэм ахэр щыгъэхьэзырыным.

елъытауэ, мызэ-мытІзу къаІэтащ медимедицинэ дэІэпыкъуныгъэм и фІагъыр, гумрэ лъынтхуэхэмрэ епха узыфэхэр щащ.

КъБР-м и Жылагъуэ палатэм и тхьэ- зыпкърытхэм зэре!эзэ щ!ык!эмрэ къуа-

ялъигъэ Іэсыжыну. Республикэм ис псоми

НэщІикІыжым узыншагъэ быдэ, гуфІэ-

Жылагъуэ палатэм и къудамэхэм къыгъуэхэм, дызэрыт илъэсым къыпэщылъ щызэгъэпэщауэ щы э комиссэ зэмылІэужьыгъуэхэм, дэтхэнэми къепха Іуэхугъуэхэм елъытауэ, лэжьыгъэ щхьэпэхэр ирагъэкІуэкІащ республикэм игъуэт социально-экономикэ зыужьыныгъэм тепашэ Жылагъуэ палатэр блэкІа илъэсым ухуауэ. Абыхэм къарикІуахэр зи лъабжьэ чэнджэщхэр зэрыт дэфтэрхэр ягъэхьащ щІыпІэ гъэзэщІакІуэ ІэнатІэхэм. Апхуэдэу сым ди къэралыр зэрыта щытык э гугъур жылагъуэ мониторинг щрагъэк Іуэк Іащ псоми ящІэ. Абы емылъытауэ КъБР-м и социальнэ унэтІыныгъэм, псэупІэ-комму-Жылагъуэ палатэм зыхуигъэувыжауэ нальнэ хозяйствэм, щІыпІэхэр зэІузэпэщ шыта къалэнхэр зэфіихаш, и лэжьыгъэри шіыным епхахэм. Къишынэмышіауэ. зэи зэпыуакъым. Зэгухьэныгъэм хэтхэм я Жылагъуэ палатэм хэтхэр набдзэгубкіэлъыплъыныгъэ ткіийм щіэту екіуэкіащ дзаплъэу ядэлэжьащ зи щхьэ іуэхукіэ е /Ф-м и Къэрал Думэмрэ шЫпПэхэмрэ гулу закъыхуэзыгъазэхэми. Алхуэлэ щекіуэкіа хэхыныгъэхэр. Апхуэдэу, Жыла- щіыкіэкіэ 2021 гъэм палатэм къекіуэліагъуэ палатэм лэжьыгъэшхуэ иригъэ- хэм я бжыгъэр 15 мэхъу. Абыхэм ящыщ кіуэкіащ ди республикэм и дежкіэ дэтхэнэми хуэфэщэн гулъытэ ягъуэ-

КъБР-м и Жылагъуэ палатэм блэкІа латэм къыщызэрагъэпэща пленарнэ зэlу- илъэсым зэфlигъэкla lyэхугъуэхэм гупсэхуу щыгъуазэ зыхуищІа нэужь, КІуэкІуэ Казбек фІыщІэ ин яхуищІащ а зэгухьэныгъуэхэм ящыщш шІыналъэ экономикэм и гъэм хэт псоми, апхуэдэ лэжьыгъэ унэтІыныгъэ зэмылІэужьыгъуэхэм лъэпкъ купщІафІэ зэрызэфІахам папщІэ. Республикэм и пашэм къыхигъэщащ щІэблэр гъэхэм екІуэкІа Хэку зауэшхуэм теухуа хэкупсэу гъэсэнымкІэ, щІалэгъуалэр гупэжыр, тхыдэр зи лъабжьэр, ди республи- дзакъэ яlэу щытынымкlэ, жыджэрагъ яхэлъынымкІэ, апхуэдэуи лъэпкъ проектщізиныр, лъэпкъ зэкъуэтыныгъэр хъумэн хэр щіыпізхэм зэрыщагъэзащізм кіззэрыхуейм епхахэр. Гулъытэ хэха хуащащ лъыплъынымкіэ Жылагъуэ палатэм мыхьэнэшхуэ зэриІэр.

Дызэрыт илъэсым Жылагъуэ палатэм гъэхэм, экономикэр зыхуэныкъуэ ІэщІа- къыпэщылъ Іуэхугъуэхэмрэ зыхуигъэувыжа къалэнхэмрэ щатепсэлъыхым, КІуэкІуэ Казбеки Берд Хьэзрэталии гулъытэ Республикэр зэрыта щытыкІэ гугъум нэхъыбэу зыхуащІахэм ящыщщ хьэрычэтыщІэу щымыт зэгухьэныгъэхэм, щІыцинэ ІэнатІэм ехьэлІа Іуэхугъуэхэр. пІэ администрацэхэр, гъэзэщІакІуэ ор-Апхуэдэхэщ, къапщтэмэ, цІыхухэм ягъуэт ганхэм къепхауэ лажьэ жылагъуэ совет зэмылІэужьыгъуэхэр. Абыхэм нэхъыбэу коронавирус уз зэрыцІалэм нэхъри земы- ядэлэжьэн зэрыхуейр, апхуэдэу жылагъэубгъунымкіэ а Іэнатіэм и Іэщіа- гъуэ къэпщытэныгъэми адэкіэ зегъэугъэлІхэм зыІэрагъэхьа ехъулІэныгъэхэр, жьыныр зэрыІэмалыншэр къыхагъэ-

ХъыбарегъащІэ

18-м сыхьэт 11-м щ идзэу

КъБР-м и Парламен-

тым щедэІуэнущ Къэ-

бэрдей-Балъкъэрым и

республикэ бюджетыр

2021 гъэм зэрагъэзэщіам

КЪЭРАЛ, муниципальнэ

гъэдэкіыу зэіущіэм щіэ-

сыну хуейхэмрэ законо-

проектым хэлъхьапхъэу

къалъытэ Іуэхугъуэхэмрэ

теухуа тхыгъэ накъыгъэм

и 11 пщІондэ КъБР-м и

тымкІэ, налогхэмрэ фи-

нансхэмкІэ и комитетым

электрон пощткІэ хуа-

гъэхьын хуейщ: comfinans.

хъунущ (8662) 42-64-60 те-

УпщІэ зиІэхэр псалъэ

Бюдже-

теухуа законопроектым.

ІуэхущІапІэхэм

Парламентым

parlam@kbr.ru

лефон номерым.

ДяпэкІи щыІэнущ зэхъуэкІыныгъэхэр

Хьэрычэтым пыщіа административнэ жэуапыр гъэмэщіэнымкіэ УФ-м и Правительствэм и Унафэщіым и къуэдзэ Григоренкэ Дмитрий иригъэкіуэкіа зэіущіэм хэтащ КъБР-м и Іэтащхьэ Кіуэкіуэ Казбек.

МАФІЭСГЪЭУНКІЫФІЫМРЭ санитариемрэ къагъзув мардэхэр Іуэхущіапіэхэм зэрагъэзащіэм (курыт еджапіэхэмрэ сабий садхэмрэ къищынэмыщіа) ехьэліа зи чэзу къэпщытэныгъэхэр Правительствэм и унафэкІэ къызэтрагъэувы ауэ щытащ гъатхэпэм и 10-м.

Вице-премьерым зэрыжи амк Іэ, а унафэр зэрагъэзащІэм Правительствэм и Аппаратыр набдзэгубдзаплъэу

- Къэпщытэныгъэхэр къэдгъэувыІэн хуей щІэхъуар нобэкІэ къытхукъуэкІа гугъуехьхэр хьэрычэтымрэ цІыхухэмрэ нэхъри зэран хуэмыхъун, къэралым и шынагъуэншагъэр дгъэлъэщын папщІэщ, - къыхигъэщащ

Унафэр къащта нэужь, къэпщытэныгъэ мин 218-рэ (абы щыщу зи чэзууэ мини 158-рэ, зи мычэзууэ мин 60рэ) къызэтрагъэувыlауэ щытащ. Къищынэмыщlауэ, Правительствэм и унафэр зэрагъэзащlэм зэрыкlэлъыплъ бжыгъэ Іэмалхэри щІыналъэхэм къыщыхалъхьат. Абы и фІыгъэкІэ Правительствэм и Аппаратыр зэпымычу кіэлъоплъ къэпщытакіуэ іуэхущіапіэхэм я лэжьыгъэм. Абы и мызакъуэу, унафэр зэрамыгъэзащІэм теухуа тхьэусыхафэхэр щы ах «Госуслуги» порталым. Апхуэдэ тхьэусыхафэхэм зы жэщ-махуэм къриубыдэу хоплъэри, гуныкъуэгъуэ зиІэм икІэщІыпІэкІэ егъуэт жэуап пыухыкіа.

Зэіущіэм кърихьэліахэм захуигъазэу, Григоренкэ Дмитрий къыхигъэщащ: «Унафэм ебэкъуауэ къахута дэтхэнэ зы Іуэхуми набдзэгубдзаплъэу щыхэплъэнущ Правительствэм и Аппаратым икІи абы хуэфэщэн тезыри ихьынущ. Административнэ жэуаплыныгъэу хьэрычэтымрэ цІыхухэмрэ яхьым кІэрыгъэхуныр - ар Правительствэм къыхилъхьа лэжьыгъэщ. Иужьрей илъэсхэм едгъэкІуэкІа зэхъуэкІыныгъэхэмкІэ къэпщытэныгъэхэр тіукіэ дгъэмэщіащ, надзорым къигъэув мардэхэм я Іыхьэ щанэр кІэрыдгъэхуащ. Ар нобэрей экономикэм дызрихуліа щытыкіэщ икіи, абдеж дыкъыщымыувыlэу, дяпэкlи щыlэнущ зэхъуэкlыныгъэхэр. Къэралым лэжьыгъэр бэlутlэlуншэу щыкlуэтэн папщlэ, Правительствэм лъэкІ къйгъэнэнукъым».

ИджыпстукІэ нэхъапэр

ехьэліа Іуэхухэм щытепсэльыхьа зэіущіэ льэс льагъуэхэр зэгьэпэщыжын, щхъуан**шхьэхуэ КъбР-м и Іэтащхьэ Кіуэкіуэ Каз-** тіагъэм зегъэубгъун, жэщ уэздыгъэхэр ирибекмэлыжьыхыми 30-м иригъэк Іуэк Іаш. къуу уэрамхэм тегуэшэн, къинэмыщ І Абы хэтащ КъБР-м и Правительствэм и лэжьыгъэхэр» УнафэщІ Мусуков Алий, КъБР-м и Іэтащхьэм и Администрацэм и Унафэщ Къуэдзокъуэ Мухьэмэд, КъБР-м мэкъумэш хозяйствэмкІэ и министр Сыжажэ Хьэсэн, Налшык къалэ администрацэм и Іэтащхьэ Ахъуэхъу Таймураз сымэ.

ЗЭІУЩІЭМ къыщыхагъэщащ мы гъэм накъыгъэм хиубыдэ махуэшхуэхэр къызэІуаха шыгъэжэгъуэмкІэ зэраублэнар. Налшык жам нэхърэ процент 35-кІэ нэхъыбэщ. Ресипподромым щекІуэкІащ шыгъажи 7. Мазэм къриубыдэу ягъэзэщІэну Іуэхухэм мыхьэнэ нэхъ зэтыпхъэр накъыгъэм и 9-м екІуэкІыну «Полк ажалыншэ» лъэс зе-

ЗэІущІэм къриубыдэу къызэхуэсахэр тепсэлъыхьащ КъБР-р илъэси 100 зэрырикъум ирихьэлІэу щІыналъэм щызэфІах проди дежкіэ иджыпстукіэ нэхъапэри, ди нэіэ ятедмыгъэту хъунукъым, - къыхигъэщащ Іуэхухэмрэ я гугъу ищІащ.

Гъатхэмрэ Лэжьыгъэмрэ

я махуэшхуэр щагъэлъэ-

піащ Налшык къалэм. Абы

теухуа дауэдапщэхэр къы-

зэригъэпэщащ КъБР-м и

Профсоюзхэм я федера-

НАКЪЫГЪЭМ и 1-р дэ

къыддокіуэкі пщіэ хуэтщіу,

насыпрэ фіыгъуэкіэ ды-

щыгугъыу. Сыт хуэдэ зэхъуэ-

кІыныгъэхэр екіуэкіми, ар

фІыуэ ялъагъу махуэшхуэу

ХьэтІохъущокъуэм и жыг

хадэм и ихьэпІэм щежьэри,

аллее нэхъыщхьэм ири-

кІуащ плакатхэр, транспа-

рантхэр яІыгъыу цІыхуищэ

бжыгъэхэр – властым и ор-

ганхэм, жылагъуэ зэгухьэ-

ныгъэхэм я ліыкіуэхэр.

школакІуэхэмрэ, къалэдэс-

хэр. Ар екіуэкіащ «Мамыры-

гъэрэ Лэжьыгъэрэ!», «Ду-

нейм нацизм щымыІэу!»

къыхуеджэныгъэхэм щІэту.

Псэр зыдэушэ гъатхэм и

щІэрэщІэгъуэ дахэм, а ма-

хуэ щІэщыгъуэм цІыхухэм

гушхуэныгъэ къахилъхьэрт.

Пшэдджыжь дыгъэпсым

зиІэтырт, Гъатхэм, Лэжьы-

унафэщІхэмрэ

студентхэмрэ

къонэж.

профсоюз

пашэхэмрэ,

Накъыгъэм хиубыдэ махуэшхуэхэр рес- КІуэкІуэ Казбек. – Абы хеубыдэ Налшык публикэм зэрыщрагъэкіуэкіыну щіыкіэм сквери 7 дэтщіыхыну дызэримурадыр,

ЗыгъэпсэхупІэхэм зегъэубгъуа зэрыхъунуми щытепсэлъыхьащ зэјущіэм. Щхьэхуэу и гугъу ящ1ащ республикэм вэн-сэныр зэрыщекіуэкіым.

Гъатхэ губгъуэ лэжьыгъэхэр зытраухуа пІалъэм тету, щІыуэпсым Іэмал къызэрыритым елъытауэ, екіуэкіынущ. Мэкъумэш хъыбархэм япкъ иткіэ, гектар 76-м гъатхасэу гъавэ хасэнущ. Ар къалэн зыщащІыпубликэр зрикъун жылэ щыІэщ. «Минеральнэ шІыгъэпшэрхэр УФ-м Мэкъумэш хозяйствэмкІэ, Промышленностымрэ сатумкІэ и министерствэхэм зэредухылІам тету, къытІэрохьэ», - жиІащ Сыжажэ

Зэіущіэм къыщащта унафэхэм къадэкІуэу, республикэм и Іэтащхьэм накъыгъэм ектхэм я гъэзэщ Тэк Тэми. «А лэжьыгъэхэраш хиубыдэ махуэшхуэхэмрэ п Талъэ пыухык Там зэфІагъэкІыпхъэ, зыхуей хуагъэзапхъэ

Гукъыдэжрэ дэрэжэгъуэкІэ гъэнщІат

гъэм я махуэшхуэр зыгъэлъэпІэну къызэхуэсахэм я нэгухэм гукъыдэжымрэ дэрэжэгъуэмрэ къищырт. ГуфІэгъуэм зэкъуигъэуват гъащіэ гъуэгуанэ кіыхь къызэпызыча нэхъыжьхэри къэкІуэнур зей щІалэгъуалэри.

Зэхыхьэ гуапэм хэтащ Къэбэрдей-Балъкъэрым и Іэтащхьэм и Администрацэм и УнафэщІ Къуэдзокъуэ Мухьэмэд, КъБР-м и Профсоюзхэм я федерацэм и унафэщІ Амщокъуэ ФатІимэт, КъБР-м и Правительствэм и УнафэщІым и япэ къуэдзэ Говоров Сергей, Налшык къалэ администрацэм и Іэтащхьэ Ахъуэхъу Таймураз.

Усыгъэм и аллеем деж зекІуэр щиухри, махуэшхуэ концертым щІидзащ. Абы еплъахэм я гукъыдэжыр къаІэтащ Налшык къалэм и сабий творческэ гупхэм, КъБР-м и уэрэджы ак Іуэ цІэрыІуэхэм

Гъатхэмрэ Лэжьыгъэмрэ я махуэшхуэр щагъэлъэпlащ, абы теухуа гуфІэгъуэ зэхыхьэхэр щекіуэкіащ республикэм и шІыналъэ псоми. УЭРДОКЪУЭ Женя.

КъБР-м и Парламентым и пресс-ІуэхущІапІэ.

Сурэтыр Къарей Элинэ

adyghe@mail.ru Адыгэ Псалъэ adyghepsale.ru apkbr.ru smikbr.ru 💌 Адыгэ Псалъэ

Махуэгъэпс

КъБР-м и Парламентым и зи чэзу зэгущгэм щытепсэлъыхьащ Къэбэрдей-Балъкъэрым и гъуэгухэм шынагъуэншагъэр къызэрыщызэрагъэпэщ Іэмалхэм.

КъБР-м и МВД-м и ГИБДД-м и управленэм и унафэщіым и къуэдзэ Сухорученкэ Дмитрий жиlащ 2021 гъэм зэфІагъэкІа лэжьыгъэм и фІыгъэкІэ республикэм и гъуэгухэм транспорт зэжьэхэүэхэр нэхъ мащІэ зэрыщыхъуар, апхуэдэхэм хэкІуадэхэмрэ фэбжь хэзыххэмрэ я бжыгъэми зэрыхэщ ар.

2022 гъэм и япэ мазищым къызэригъэлъэгъуамкІэ, гъуэгум къыщыхъу насыпыншагъэхэр нэхъ мащІэ зэрыхъуам хуэдэу йокІуэкІ. Машинэ зэжьэхэуэхэм, транспортыр зэрыщхьэпридзым, гъуэгум зэпрыкіхэм щахэлъадэм хэкіуадэхэм я бжыгъэм кІэрыхуащ.

Сухорученкэ жиlащ щытыкlэр нэхъыфі хъуами, хуэму фіэкіа а Іуэхум зэрызимыхъуэжыр. «Гъуэгум зэпрыкі ціыхум и шынагъуэншагъэр уэрамым и щытыкІэм елъытащ. Абы и лъэныкъуэкІэ дызэлэжьын хуейхэр щыГэщи, щІыпІэ унафэр зезыхьэ ІуэхущІапІэхэм я пщэ ислъхьэнт уэрамхэр мардэм тету зэlузэпэщ зэращІынум хуэгъэза Іэмалхэм елэжьыну», - къыхигъэщащ къэпсэлъам.

ЩытыкІэр нэхъыфІ зыщІ Іэмалхэм ящыщщ гъуэгухэм щекІуэкІ піэхэм нобэр къыздэсым ягъэбел-Іуэхугъуэхэм сурэтрэ видеорэ тезых джылакъым абыкіэ жэуап зыхь Іэмэпсымэхэр зэрытетыр. Ахэр къагъэсэбэпу ятхащ гъуэгум хабзэр гъэм Прохладнэ къалэм къищынэкъызэрызэпауда Іуэху мин 570-м мыщіа, адрей муниципальнэ щіы-

«Республикэ шынагъуэншэ» къэрал Іуэхущіапіэм и гъусэу, 2022 щІэу иджыри 50 щагъэувынущ. Су- дексым зэхъуэкІыныгъэхэр хэлъ-

Хуэму фізкіа зихъцэжыркъым

хорученкэ къыхигъэщащ транспортым и хуабжьагъыу щытын хуейм Тэщыр хъупТэм зэрыдагъэкТым мэхэр. зэрыщІрагъэгъум и зэранкІэ хэкІуадэхэм я бжыгъэр 2021 гъэм процент 75-кІэ нэхъ мащІэ зэрыхъуар.

КъищынэмыщІауэ, Іуэхур хэплъэгъуэ ещі щхьэрыутіыпщ ящі Іэщыр гъуэгухэм къызэрытехьэм. ЩІыпіэ унафэр зезыхьэ Іуэхущіа-ІэнатІэр. Къэбгъэлъагъуэмэ, 2021 налъэхэм псоми Іэщым и зэранкІэ къыщыхъуащ гъуэгу насыпыншагъэхэр. Къэпсэлъам дыщІигъуащ гъэм республикэм и гъуэгухэм су- КъБР-м Административнэ хабзэрэтрэ видеорэ тезых Іэмэпсымэ- хэр къызэпамыудынымкіэ и ко-

♦ 1912 гъэм къалъхуащ адыгей

усакіуэ, зэдзэкіакіуэ Пэрэны-

♦1920 гъэм къалъхуащ Совет

♦ 1929 гъэм къалъхуащ КъБР-м

щэнхабзэмкіэ щіыхь зиіэ и

лэжьакіуэ, «Ленин гъуэгу»

(«Адыгэ псалъэ») газетым жэ-

уап зыхь и секретару илъэс

♦1930 гъэм къалъхуащ тхы-

дэ щіэныгъэхэмкіэ доктор,

КъБКъУ-м и профессор Къар-

♦1937 гъэм къалъхуащ эконо-

микэ щІэныгъэхэмкІэ доктор,

РАЕН-м и академик, АР-м

щіэныгъэхэмкіэ щіыхь зиіэ и

♦ 1938 гъэм къалъхуащ КъБР-м

♦1939 гъэм къалъхуащ фило-

софие щіэныгъэхэмкіэ доктор,

КъШКъУ-м и профессор Нэхущ

♦1943 гъэм къалъхуащ уса-

кіуэ, ЩІДАА-м и академикыу

щыта, УФ-м щэнхабзэмкІэ

щіыхь зиіэ и лэжьакіуэ **Тхьэ**-

♦1948 гъэм къалъхуащ Ады-

гейм и цІыхубэ сурэтыщІ Пэ-

◆ 1948 гъэм къалъхуащ физико-

доктор, КъБР-м щІэныгъэхэм-

кіэ щіыхь зиіэ и лэжьакіуэ Ліыс

♦ 1952 гъэм къалъхуащ УФ-м

щіыхь зиіэ и егъэджакіуэ,

щіыхь зиіэ и лэжьакіуэ Къал-

щІэныгъэхэмкІэ

егъэджэныгъэмкІэ

и цІыхубэ дохутыр **Бахъсэн**

лэжьакіуэ Апышэ Абрэдж.

куэдкіэ щыта Апажэ Назир.

къуэ Мурат.

дэн Іэбубэ.

Хьэмэдэ.

Владимир.

зэплъ Хьэсэн.

тіуащіэ Феликс.

математикэ

Мухьэмэд.

мыкъ Кларэ.

КъБР-м

Аслъэнджэрий.

хьэн зэрыхуейр, я нэІэ темыту ехьэліауэ хабзэхэр ягъэткіииныр къыхэщу.

«Республикэ шынагъуэншэ» къэхъугу Артур тепсэлъыхьащ 2021 гъэм зэф агъэк ам.

2022 гъэм щІышылэм и 1-м ирихьэлІэу республикэм и автомобиль къызэрызэпаудам асыхьэту сурэтрэ видеорэ тезых техникэ Іэмэпсымэу 161-рэ щолажьэ, видео кіэлъыплъыныгъэхэр къызэзыгъэпэщ камерэу - 1008-рэ. Абыхэм я фІыгъэкіэ хабзэншагъэу къыщіагъэщар блэкІа илъэсым елъытауэ процент 31.3-кІэ нэхъыбэщ.

КъБР-м и Парламентым Бюдже-

тымкІэ, налогхэмрэ финанс Іуэхухэмкіэ и комитетым и унафэщі 💂 Афэщіагъуэ Михаил гъуэгухэм машинэр куэд зэрыщыхъуар къыхигъэщри, щІэупщІащ Налшык къалэм къыщызэlуахыну автовокзалыщІэхэм хуэгъэзауэ «Республикэ шынагъуэншэ» къэрал ІуэхущІапІэм иригъэкІуэкІ лэжьыгъэм.

Сухорученкэ Дмитрий жиlащ автовокзалхэм щызэблэкІыну цІыху бжыгъэр зыхуэдэнум теухуауэ къэпщытэныгъэхэр хуэгъэфэщауэ зэрырагъэкІуэкІар, абыхэм лэжьэн щ адзэмэ, иджыри зэ а Іуэхум къызэрытрагъэзэжынур.

КъБР-м и Парламентым ЛэжьыгъэмкІэ, социальнэ политикэмрэ узыншагъэр хъумэнымкІэ и комитетым и унафэщІым и къуэдзэ Безгодькэ Владимир тепсэлъыхьащ машинэ зэрагъакіуэу телефонкіэ псалъэхэм я зэранкІэ гъуэгу насыпыншагъэхэр къызэрыхъум. Абы щапхъэу къихьащ нэгъуэщ щІыналъэхэм зэраГэр рулыр яГыгъыу телефонкіэ зэрыпсальэр къэзыгъэлъэгъуэф иджырей Іэмэпсы-

апхуэдэ Сухорученкэ жиІащ гугъуехьхэр зэрыщыІэр, ауэ республикэм къигъэсэбэп Іэмэпсырал Іуэхущіапіэм и унафэщі Ліы- мэхэм зэкіэ апхуэдэ къалэн зэрахуэмыгъэзащІэр.

Депутатхэр тепсэлъыхьащ гъуэгу зэрыхагъахъуэм, еджапіэхэм пэгъунэгъуу гъуэгухэм зэрыщызекІуэ хабзэхэр хабзэхэр къызэрызэрагъэпэщым, къуажэхэм сурэтрэ видеорэ тезых Іэмэпсымэхэр щыф адзэным, нэгъуэщІхэми.

Зэіущіэм щыжаіар къэлъытауэ, депутатхэм зэлэжьыпхъэхэр ягъэбелджылащ

> КъБР-м и Парламентым и пресс-ІуэхущІапІэ.

Чочаевэ Мариям Магомет и пхъур Къэбэрдей-Балъкъэр КъБКъУ-р дунейпсо Республикэм Къэзыпщытэ-къэзыбж и палатэм и унафэщ1ым и 🧥 къуэдзэм и къулыкъум гъзувыным и Іуэхукіз Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм пщалъэм хохьэ

Бэрбэч Хьэтіутіэ и ціэр зезыхьэ Къэбэрдей-Балъкъэр къэрал университетыр иджыблагъэ дунейпсо щізныгъз пщалъэм хыхьащ. Зи гугъу тщіы мардэр къызэзыгъэпэщар Лъэпкъ Зэкъуэтхэм я Зэгухьэныгъэрщ (ООН). зытеухуари щіэныгъэ нэхъыщхьэ щрагъэгъуэт Іуэхущіапіэхэм я лэжьыгъэр жылагъуэм и зыужьыныгъэм зэрытелажьэр къэхутэнырщ (гъзунэхуныгъзхэр 2030 гъз пщіондэ екіуэкіыну траухуащ)

> ДУНЕЙПСО пщалъэм къитlacэ еджапlэ нэхъыщхьэхэр къыхэзыхыр «Times Higher Education» зи фІэщыгъэ журналырщ. Ар тхьэмахуэм зэ къыдокІ, къытехуэ тхыгъэхэри зытеухуар щ!эныгъэ нэхъыщхьэм епха хъыбархэрщ, абы къыщыхъу Іуэхугъуэхэрщ. «Times Higher Education» журналыр дзыхь нэхъ зыхуащІ, пщІэ зиІэ щІэныгъэ журналищым языхэзщ. Япэ итыр «Quacquarelli SymondsWorld University Rankings» журналымрэ «Дунейпсо университетхэм я академие пщалъэ» (ARWU) жыхуиІэмрэщ. Журналым иригъэкІуэкІ къэхутэныгъэхэм нэхъыбэу тегъэщіапіэ ящіыр еджэныгъэм хэлъ фіагъым и закъуэкъым, абы къехутэ еджапІэ нэхъыщхьэхэм щІэныгъэм хуащІ хэлъхьэныгъэри, абыхэм яІэ мыхьэнэри, ар цІыхубэм зэралъэІэсри, жылагъуэ-экономикэ

> 2022 гъэм «The University Impact Rankings» и щІэныгъэ пщалъэм еджапІэ нэхъыщхьэхэм ящыщу къилъытэу къэралищэ 106-м я щІэныгъэ-егъэджэныгъэ ІуэхущІапІэ 1400-м я цІэр къриІуащ. Урысейм щыщ еджапІэ 96-рэ хиубыдащ

> ЩІэныгъэ пщалъэр университетхэм лэжьыгъэ щрагъэкІуэкІ ІэнатІищым еухуэ: къэхутэныгъэм - щІэныгъэм и жыпхъэм зэризагъэр, абы унэтІыныгъэ зыбжанэ зэрызэрипхыр, зэlумыбзу, ауэ дунейпсо мыхьэнэ зиlэ lуэхугъуэхэр зэрызэфІихыр къэлъытауэ; жылагъуэмкІэ унэтІауэ зэрыщытым - университетым иригъэкІуэкІ лэжьыгъэр дунейпсо экономикэм, жылагъуэ щы экіэм, ціыхубэ зэхэтыкіэм зэрахуэщхьэпэр къэлъытауэ; унафэ зегъэкіуэным икіи бжьыпэр Іыгъыным - Іэмалхэр шэщІауэ къэгъэсэбэпыныр, университетым иригъэкІуэкІ къэхутэныгъэхэр еджэныгъэм хэпщэныр, жылагъуэ гупсысэкІэр унэтІыныр. Ахэр езы университетхэм хэІущІыІу ящіа я ехъуліэныгъэхэм. «Elsevier» ІуэхущІапІэми зэхуихьэс библиометрие материалхэм тращІыхь. Псалъэм къыдэкІуэу жытІэнщи, «Elsevier» ІуэхущІапІэр дунейм щыцІэрыІуэ тхылъ тедзапіипліым языхэзщ, щіэныгъэ журналу къыдэкіым къытехуэ тхыгъэхэм я Іыхьэ пліанэм хуэдиз тридзэу.

> Щіэныгъэ пщалъэм къилъытэн икіи хэхуэн папщіэ университетым іуэхугъуиплІым теухуа тхылъымпІэхэр игъэхьэзырын хуейщ.

> «Times Higher Education» журналым и аналитикхэм къызэратымкІэ, Къэбэрдей-Балъкъэр къэрал университетым и лэжьыгъэр жылагъуэм и зыужьыныгъэм зэрытелажьэм (ЦУР) теухуауэ пэрытхэм ящыщщ: узыншагъэр хъумэнымрэ ефіэкіуэныгъэмкіэ - 3, ціыхум щіэныгъэфі бгъэдэлъхьэнымкіэ 4, лэжьыгъэ ІэнатІэ пэрыувэнымрэ хэхъуэ зэгъэгъуэтынымкІэ - 8, зыужьыныгъэм хузунэтіауэ Іуэхугъуэщіз къэгъуэтынымкіз - 17 хуагъзуващ.

> ЩІэныгъэ пщалъэм ипкъ иткіэ, КъБКъУ-р 1001 + гупым хэхуащ. А гупым хэтщ Мэзкуу дэт политехникэ къэрал университетыр, Ивановэ дэт, химиемрэ технологие хуэіухуэщіэхэмкіэ къэрал университетыр, Къэзан дэт лъэпкъ щіэныгъэ-технологие университетыр, нэгъуэщІхэри. УФ-м и еджапІэ нэхъыщхьэ 96-м щыщу КъБКъУ-м 60-нэ увыпІэр иІыгъщ.

ШУРДЫМ Динэ.

Тхыльыр. Тхыгьэр. ЩІэныгьэр

ЦІыхум ІэщІагъэ хуэхъунур сабий щІыкіэ белджылыщ. Пасэу къопіэжьажьэ апхуэдэ нэщэнэхэр. Ди тхыгъэр зытеухуа бзылъхугъэм хузэфІэкІаш шысабийм иухуа нэкъыфіэші дунейр нэрылъагъуу къипсэун. Абы и натІэм къритхар езыр хагъадэу къыхихами ярейт.

ЯПЭ уэзджынэр къызыхуеуэну сабийр и анэм ІэпэкІэ иІыгъыу ешэ. Дзыгъуанэ Зэчий ипхъу Верэ апхуэдэ махуэм къызыпхидзат балигъ щэн: «Еджэнур сэращ. Си закъуэ сыкІуэ щІэмыхъунур сыт? ЕджапІэри гъу-

Гукъинэжу зыщІэтІысхьа курыт еджапІэр (Нарткъалэ) къиуха нэужь, илъэситІи лэжьэжауэ, Верэ Москва кІуащ и щІэныгъэм щыпищэну. Гъуазджэхэмрэ щэнхабзэмкІэ къалащхьэм щыІэ университетыр къыхихат абы (МГУКИ).

Ухэмыхьауэ зыхэпщ энукъым псым и куупіэр. Къалашхьэм шыіэ еджапіэ нэхъышхьэм шІэхуа шІалэгъуалэр я дуней къэухькіи я хьэл-шэнкіи «зэмыфэгъу» защІэт. МыкъызэрыгуэкІыу зыхэхуа а ныбжыщІэхэм защІилъагъукІыжырт, дауи, Нарткъалэ икіа пщащэм. Верэ фіэгъэщіэгъуэну гу зылъитэрати, курыт еджапІэм щигъуэта щІэныгъэр утыку укъизымынэхэм ящыщт. ДяпэкІэ мызэ-мытІэу ар иригуфІэжынущ езыр зыхэджыкІа лъэхъэнэм и а лъабжьэ къызыхуэтыншэм. Пэж дыдэуи гурыфІыгъуэт ар: совет къэралышхуэм нэхъ нэфіэіуфіэ дыдэу зэригъэпэщахэм ящыщщ щІэныгъэмрэ егъэджэныгъэмрэ я ухуэкіэр. Щіыналъэ пхыдзахэм икіауэ зи щіэныгъэр Москва щызыузэщі щіалэгъуалэр къыхэхутэрт щэнхабзэм и курыкупсэм. Театр ціэрыіуэхэм щагъэлъагъуэ балетыр, оперэр, спектаклхэр; тхылъ хъумапІэхэм щагъэтІыгъуэ тхыгъэ хьэлэмэтхэр; музей зэхуэмыдэхэр... Дэтхэнэ зыри щІэныгъэ дерст. Верэ игурэ и щхьэрэ зэтелъу хэзэгъащ а гъащіэм. Дипломыр іэщіэлъу республикэм къигъэзэжа нэужьи, абы къилъыхъуар тхылъ е тхыгъэ здыщызекІуэ Іэнатіэщ. Апхуэдэу щылэжьащ Аруан щіыналъэм къыщыдэкІ «Маяк» газетым. (Верэ и анэ Кулидан «Эльбрус» тхылъ тедзапІэм и корректору зэрыщытар гъуащэртэкъым).

Крупская Н. К. и цІэр зезыхьэ (иджы Мэлбахъуэ Т. Къу. и цІэр зыфіащыжа) республикэ библиотекэ нэхъыщхьэми щылэжьащ Верэ. Тхылъымрэ щІэныгъэ къудамэхэмрэ запимыгъэ Іэщ Іэу къыхихырт Дзыгъуанэм (Джырандокъуэ) и лэжьапІэ ІэнатІэхэр. Апхуэдэу илъэс 14-кІэ шылэжьаш 1997 гъэ лъандэрэ республикэм щыІэ ЩІыналъэ щІэныгъэ центрым (КБНЦ РАН). А Институтым щІэныгъэ-техникэ информацэхэмкіэ иіэ къудамэм и нэхъыщхьэт Верэ. Джырандокъуэм иджы къе уэтэж: «Ди унафэщі Иуан Пётр хьэлэмэту иухуат мэкъумэш хозяйствэхэм щІэныгъэ техникэр къыщагъэсэбэп зэрыхъуну Іэмалхэр. Гупыр дыдихьэхауэ делэжьырт а унэтІыныгъэщІэм. Компьютерхэр иджыри къежьатэкъым а зэманым...»

90-гъэхэм къыздахьа щІэщыгъуэ дыдэу Джырандокъуэ Верэ ирагъэблэгъащ КъБР-м щыІэ мэкъумэш академием (иужьы уэк эк К уэк уэ В.М. и ц эр зыф ащам). А зэманым академием и ректору лэжьа Фиlэпщэ Борис и тхылъхэр зыбжанэрэ Москва, Дон Іус Ростов къалэхэм къыщыдэкІат Джырандокъуэр редактору.

япэ газетыр - «Академическая жизнь» (иджыпсту - «Университетский вестник») цІыхухэм яІэрыхьащ 2005 гъэм. Газетым и редактор нэхъыщхьэт Джырандокъуэр. КъыдэкІыгъуэхэр гъэщІэгъуэну ухуат, газетыр щІалэгъуалэм зэІэпахырт. Мэкъумэш еджапіэ нэхъыщхьэм щіэныгъэ щызэзыгъэгъуэтхэм я зэхэтыкіэр, гупсысэкіэр, я дуней зэхэщіыкіыр, я щіэныгъэ къзухьыр, хэбгъэзыхьмэ, япкъ иралъхьэ щыгъынхэр.. Псоми, щхьэж и пліанэпэ иіэжу, тетхыхьырт «Университетский вестник»-р. Верэ куууэ хэпщіат академием щекіуэкі щіэныгъэ лэжьыгъэм.

Тхыгъэ мыинхэр, щІэныгъэ лэжьыгъэ уб-Джырандокъуэм и «редактор кхъузанэм». хъунщ и гукъыдэжым хэмыщІыну! Верэ езым бгъэдэлъыр пасэрей (классикэ), жыпіэнурамэ, академие хъэті зиіэ тхыбзэ

мыс къахэкІыртэкъым. Верэ и лэжьэгъу нэхъыжь, биологие щІэныгъэхэм я доктор, профессор Къуэжокъуэ Мухьэмэд жиlэрт: «Джырандокъуэр зэджэжа тхыгъэхэм уи нэр уфіыціауэ гъуэгу епт хъунущ».

«Университетский вестник» студент-щалэгъуалэр уэру къришалІэрт Верэ. Газет лэжьыгъэм къыдэкІуэу Джырандокъуэр илъэс зыбжанэкІэ елэжьащ «Седьмой регион. ЩІэныгъэ Іуэхухэр» альманахым. Студентхэм, аспирантхэм, щІэныгъэрылажьэхэм я Іэдакъэ къыщІэкІахэр тхылъым щихуэр Джырандокъуэм зэригъэзэхүэжа нэүжьт.

Иджыпсту мэкъумэш академием и ректор, илъэс зыбжанэкІэ Джырандокъуэр зыдэлэжьа Апажэ Аслъэн жеlэ: «Щlэныгъэ куу зыбгъэдэлъым и зэфІэкІыр лъагэщ. Дапщэщи пщіэ лей хуэтщіу дыдэлэжьащ

Тхылъымрэ тхыгъэмрэ зи натІэ къритхахэрщ апхуэдэу къупащыпауэ щІэныгъэм хуэлажьэр. Верэ и унагъуэ насыпри къызэрыкіуар щіэныгъэм и гъуэгукіэрэщ. Джырандокъуэ Михаил (Верэ щхьэгъусэ хуэхъунур) езыр иджыри МГУКИ-м и аспиранту, Москва здишат Дзыгъуанэхэ я пхъур Къэбэрдей-Балъкъэрым щагъэлэжьэну зэрыщІзупщІз тхылъыр... Апхуэдзу зэрыцІыхуауэ шыташ зэщхьэгъусэну къызыхуиуха ныбжьыщІитІыр.

Верэ къыздигъэзэжа Къэбэрдей-Балъ-

къэрым зыщыщымыщІар лэжьыгъэ Іэна-

тіэхэм я закъуэкъым. Щыщіакъым ціыху гулъытэ. Дзыгъуанэ-Джырандокъуэм и гуащІэдэкІыр фІыщІэншэтэкъым. Ар хэтщ УФ-м и журналистхэм я зэгухьэныгъэм. Урысейпо зэгухьэныгъэхэм я къудамэу КъБР-м щыІэ «Русское географическое общество»-м и журналхэм шІэх-шІэхыvрэ уащрохьэлІэ а зэгухьэныгъэм хэтхэм - тхыдэ щІэныгъэхэм я кандидат Джырандокъуэ зэхуэмыдэхэм ящыщ зыщ технологие- Михаилрэ Джырандокъуэ Верэрэ - зэщ ыщіэхэр. Апхуэдэ лэжьэкіэщіэм и фіыгъуэ гъуу ягъэхьэзыра лэжьыгъэхэм. Верэ и къэпсэлъэныгъэ гъэщіэгъуэнхэр дунеипсо урысейпсо зэхуэсхэм мызэ-мытізу щыіуащ Джырандокъуэ Верэ и гуащІэдэкІыр ЩІэныгъэм и дунейм зыбжанэрэ къыщалъытащ щІыхь тхылъ лъапІэхэмкІэ. КъБР-м шыІэ мэкъумэш академием Джырандокъуэ Верэ щылэжьащ дызэрыт гъэм пщІон-Республикэм и мэкъумэш академием и дэ. Куэд щакъым ар зыхэта гупымрэ студентхэмрэ дахэу къызэрырагъэжьэжрэ Езыми игу сыт щыгъуи мэкъумэш академиер фІы защІэкІэ илъщ. Верэ унэм зэрыщІэ-

> Джырандокъуэ Михаилрэ Верэрэ илъэс унагъуэ дахэ яухуащ. Абыхэм бынит зэдапіащ: Русланрэ, Заремэрэ. Тіури экономистщ, я Іэщіагъэкіэ мэлажьэ. АдыгэбзэфІ яІурылъщ Джырандокъуэ зэрыбы-

лажьэр

суи зэпигъэуркъым а еджапІэм зэрадэ-

Накъыгъэм и 5-р Джырандокъуэ Верэ къыщалъхуа махуэщ. Пасэу зыхуигъэувыжауэ щыта щІэныгъэ лъагъуэм сыт щыгъуи хуэпэжщ ар. ГуащІэ хьэлэлкІэ Верэ ирогъуахэр (диссертацэхэр) псори щіэкі рт лажьэ фіыуэ илъэгъуа іэщіагъэм. Дехъуэ-

КЪАРМЭ Іэсият

и Парламентым и Унафэ

Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Конституцэм и 100-нэ статьям и Іыхьэ 1-м и «л» пунктым, «Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм Къэзыпщытэ-къэзыбж и палатэм и ІуэхукІэ» Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Законым и 5-2-нэ статьям япкъ иткІэ Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Парламентым унафэ ещІ:

1. Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм Къэзыпщытэ-къэзыбж и палатэм и унафэщіым и къуэдзэм и къулыкъум илъэсих піалъэкіэ гъзувын Чочаевэ Мариям Магомет и пхъур.

2. Мы Унафэм къару егъуэт къыщащта махуэм щегъэжьауэ

Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и ЕГОРОВЭ Татьянэ Парламентым и Унафэщ1

Напшык къалэ 2022 гъэм мэлыжьыхьым и 21-м *№487-П-П*

Лэжьэгъуэ махуиплІым хуэкІуэнущ

Тхьэмахуэм къриубыдэу махуиплікіэ фІэкІа цІыхухэр мылэжьэныр нэхъ яфіэтэмэму псалъэмакъхэр Урысейм къызэрыщекІуэкІрэ илъэс зыбжанэ щ ащ. УФ-м и Къэрал Думэм Лэжьыгъэмкіэ, социальнэ политикэмрэ ветеранхэм я Іуэхухэмкіэ и комитетым и унафэщІ Нилов Ярослав абы мыгувэу техьэну зэрамурадыр жиlащ.

ЦІЫХУХЭМ нэхъыбэрэ зрагъэгъэпсэхуным Іуэхур тращІыхьу аращ жаІэр мы жэрдэмыр къыхэзылъхьахэм. Ар хъарзынэт, махуиплІым къриубыдэу къилэжьыфынум цІыхур ирипсэуфыну щытамэ - ди жагъуэ зэрыхъущи, апхуэдиз хэхъуэ зиІэхэр зырызыххэщ.

ЗэпэщІэтыныгъэм фІы къишэркъым

США-м и «Visa» компаниер ди къэралым зэрыщымылэжьэжрэ игъуэта хэщІыныгъэхэр къабжыж.

АБЫ и унафэщІхэм зэрыжаlамкlэ, гъатхэпэм и 10 лъандэрэ банк Іуэхутхьэбзэхэр урысейхэм зэрыхуамыщІэжым и зэранышхуэ къекІащ - доллар ♦1953 гъэм къалъхуащ КъБР-м мелуан 60 къалэжьыфыну яІэ- и цІыхубэ артисткэ Хьэмыку щІэкіащ. Я хэщіыныгъэхэр аб- Жаннэ. деж къызэрыщызэтемыувыІэ- ♦1967 гъэм къалъхуащ Къэбэрнури хьэкъщ - «Visa»-м доллар дей къэрал драмэ театрым и мелуани 127-м щІигъу зыхуэзэ актёр, КъБР-м щІыхь зиІэ и аринвестицэхэри политикэ зэпэщІэтыныгъэхэм фІыхисхьащ.

Урысеймрэ Украинэмрэ щигъэлажьэхэм я ІэнатІэхэр зэрафіэкіуэдам пэкіуэу яритыжын зэритымкіэ, Налшык пшэр хуей хъуащ доллар мелуан 25-

♦Ныкъуэдыкъуэхэм я хуитыныгъэхэм щІэбэныным и дунейпсо махуэщ

щешхынущ. Хуабэр махуэм градуси 9 - 10, жэщым градуси 8 - 9 щыхъунущ.

> ЖЬЭКІЭМЫХЪУ Маринэщ.

тист Мысост Вадим. Дунейм и щытыкІэнур «pogoda.yandex.ru» сайтым техьэ-текІыу щыщытынущ, пІалъэ-пlалъэкlэрэ уэшх къы-

Лъэпкъ Іущыгъэ:

Бгыжьхэр зыщіэдэіуа усыгъэр зэман джэрпэджэжым зэіэпех-зэіэпелъгур зэпэджэжу хьэ. Псэр зыгъэпІейтей, узыгъэхуабэ, узыгъэхъуапсэ, къару пхуэхъу, узыІэт сатырхэр Іуащхьэмахуэ хиІыгъэм хуэдэщ жьы къабзэм. Илъэс къэс «Жан» литературэ зэгухьэныгъэм иригъэкіуэкі «Чегет усэ дыкъыщоджэ» («Чтения на Чегете») пшыхьхэр «Усыгъэм и къекІуэкІыкІэ» («Круговорот поэзии») проектым щыщщ. Усыгъэр зыфІэфІхэр 2700-рэ лъагапіэм япэу щызэхуэсауэ щытащ 2018 гъэм - усакіуэ, «Го-

рянка» газетым и редактор нэхъыщхьэ

Къаныкъуэ Заринэ гукъэкІ ищІат усы-

гъэр лъагапіэм щигъэіуну. 60 гъэхэм

абы щаухуауэ щыта «Ай» шхапІэм я

усэхэм къыщеджэу, уэрэдхэр щыжаlэу щытащ Высоцкий Владимир, Визбор

ЧЕГЕТ щыІуащ усыгъэр адыгэбзэкІэ,

балъкъэрыбзэкІэ, урысыбзэкІэ, шэшэ-

ныбзэкІэ, ингушыбзэкІэ. Ар теухуауэ

- Чегет усыгъэр зэрыщы ур куэд и уа-

сэщ. Мыбдеж усэ къыщеджэхэм, щіэ-

дэјухэм я гур псыхьа мэхъу гуапагъэкіэ.

Мыр гупсэхугъуэщ икІи гъэсэныгъэщ. Ди

тхылъ Іуэху зэрыщызетхуэм къыхэкІыу,

дэри фи пшыхьхэм докlуэ. Къапщтэмэ,

«Жан» зэгухьэныгъэм щевгъэкІуэкІ

Іуэхухэр щхьэпэ защіэщ. Усакіуэ нэ-

хъыжьхэм ятхахэр вгъэјуми, нэхъ щіа-

ІуэхущІапІэм литературэ, гъэсэныгъэ,

гет» кlaпсэ гъуэгу комплексым.

Юрий сымэ.

щытащ усыгъэм и махуэм. Іуэхур даІы-гъащ КъБР-м курортхэмрэ туризмэмкІэ и министерствэм, «Ростелекомым», «Челэіуэхэм я іэдакъэщіэкіхэм къыщеджэн - Илъэс къэс догъэщхьэхуэ хэт и усэ утыку фахуэхъуми, анэдэлъхубзэр хъудыкъеджэнуми е сытым теухуауэ щытымэным фытелажьэми - псори йокІуэлІэж нуми. Нобэрейр Кавказ Ищхъэрэм ис щІэблэ гъэсэныгъэм. Ар уасэ зимыІэщ, лъэпкъхэм я бзэхэм хухэтхащ, жиlащ жиlащ «Общество книголюбов» зэгухьэ-Къаныкъуэ Заринэ пшыхьыр къыщызэныгъэм и унафэщІ Шинкарёвэ Ната-

> Режиссёр, КъБР-м щІыхь зиІэ и артисткэ Гумэ Маринэ тепсэлъыхьащ усэ пшыхьхэр зэраублауэ щытам, зэрызиужьам, и мыхьэнэм.

- «Гъэм и теплъэгъуэхэр» зыфІэтща усэ пшыхьхэм къыпызыщэщ мы Іуэхури. ЦІыхухэм усыгъэ нэсыр едгъэцІыхунырщ ди мурадыр. Ди усакІуэ нэхъыжхэм ятхахэр къыдощтэжри дыкъоджэж, цІыхубэм захыдогъэх. Щхьэж и усэ къеджэк дзэ си гуф от эрызых уэзгъэ-

иІэжщ мыбдеж щызэхуэсхэм, усыгъэм псэ зэрыхалъхьэ Іэмалхэр мыщхьыр сфІэфщ. КупщІэ зиІэ, узыгъэгупсысэ усэхэр ди куэдщ усакіуэ пажэхэм ятхауэ, зи усэбзэр хуиту къызэрыкІ нэхъ щіалэіуэхэми гугъэ дагъэщі. Ауэ псалъэхэр мыхьэнэншэу зэзыгъэпцІхэри щыіэщ, мыхъумыщіэр утыку къащіыну и ужь иту. Апхуэдэм зышытхъумэн хуейщ. Ди пшыхьхэм щыдогъэлъагъуэ фІыр,

дахэр, екІур. - Сэ илъэс къэс Чегет усэ сыкъыщоджэ. Пэжым ухуеймэ, илъэс псом гурэ псэкІэ сыпоплъэ мы Іуэху дахэм, мыбдеж щызгъуэтащ ныбжьэгъухэр. Дызэрызэхуашэсым и хъыбарыр къызэрысІэрыхьэу щІе-

хьэзырыр, сыкъызэджэну усэхэр къызэрыхэсхыр, гъуэгу дытетыху зэхэтхыну гушыІэ дахэхэр, шхапІэм я ерыскъы ІэфІыр, канаткэм дызэрисыр, усыгъэу сызыщіэдэіур - псори сызыгъэнщіщ. СфІэфІщ унагъуэ дахэм хуэдэу дызэрызэхэтыр! - жиlащ Мэкъуауэ Ислъам.

Байсултановэ Инарэ, Ислъам и псалъэхэм къыпищэу, къыхигъэщащ Усыгъэм и махуэр щагъэлъэпІэнум ИлъэсыщІэм хуэдэу зэрыпэплъэр.

- Усыгъэр сэркІэ гум и зыщІыкІэщ. Абы сыщопсэу, сепсыхь, сегъэхуабэ. Дауи, мыбдеж усэ сыкъыщеджэныр сэркІэ пщІэщ, - къыхигъэщащ абы.

ЕгъэджакІуэ Кульбаевэ Ларисэ жиІащ усыгъэ пшыхьхэм и гуапэу зэрыхэтыр, «Жан» зэгухьэныгъэм иригъэкіуэкі Іуэхугъуэхэм зэрыкІэлъыплъыр икіи ар и еджакІуэхэм щапхъэу зэрахуигъэлъа-

Гуманитар техникэ колледжым щылажьэ Къардэн Анжелэ иригъаджэхэр щІыгъуу хэтащ пшыхьым. Студентхэу Нахчиевэ Селимэрэ Узиевэ Лианэрэ шэшэныбзэр Чегет щагъэlуащ. Мазуренкэ Маринэ къеджащ иджыблагъэ къыдэкІа и усэ тхылъым итхэм щыщ. Хэкум, гухэлъым, цІыхухэм я зэхущытыкІэхэм, щІыуэпсым теухуат Мэкъуауэ Ислъам, Байсултановэ Инарэ, Жыгуэ Иннэ, Беслъэней Ленэ, Мэшылі Жаннэ, Гугъуэт Заремэ, ТекІужь Заретэ, Джэду Сэчинэт, Шэрдан Лилианэ сымэ къызэджахэр.

КъыкІэлъыкІуэу усыгъэм и пшыхь щрагъэкІуэкІыну къыхахащ Шэрэдж щІынальэр. Гуэл щхъуантІэхэм ирагъэблэгъэнущ ди гъунэгъу республикэхэм щыщ хьэщІэхэри.

ГУГЪУЭТ Заремэ.

Сурэтыр Шыбзыхъчэ Астемыр трихащ.

Ціыхур ліэмэ, и ціэр къонэри, выр ліэмэ, фэр къонэ.

ГъэщІэгъуэнщ

ТхылъышІэ

Политикэ Экономикэ

Кавказ Ищхъэрэ Жылагъуэ Іуэху

Сыт къикІыр «фейк» псалъэм?

Ди гъащІэм къыхохьэ дэ, нэхъыжьхэм, нэхъапэм ди пщІыхьэпІэ къыхэмыхуахэр. Къэтщтэнти. «фейк» псалъэр. Псоми ящіэ хуэдэщ абы къикіри - «пцІы», нэхъ щхьэтечу жыпіэмэ, мурад пыухыкіам хуэгъэзауэ (Іуэхур зэрахьэкіыным, зэрыщымытауэ къыщІегъэдзыным, н.къ.) яупс пцІы. Иджы ар куэдрэ къагъэсэбэп, уеблэмэ США-р зи унафэщі Къухьэпіэми икІи, дауи, абы и «гъэфІэн» Украинэм и властхэми. Апхуэдэ щІыкІэкІи хъуащ хъыбарегъащІэ зауэм и Іэщэ нэхъыщхьэу. Языныкъуэхэм деж жаіэхэр апхуэдизкіэ щхьэм ри. къимытіасэ делагъэщи, уогупсыс: я акъыл итыжу пІэрэ мыхэр?

КЪЭТХЬЫНЩ нэхъ дигу дейтэкъым, атІэ икІи егъэкъинэжа щапхъэ зытІущ. Зы тхьэмахуэкІэ украинэ прессэм емышу игъэвууащ ліыгъэшхуэ зезыхьа ціыхубзым теухуа хъыбарыр. Абы урысей дроныр (цІыху зэрымыс кхъухьлъатэщ) гъэр плыщым щыфіэнащэ гъэфізіуа зэрылъ кіым, зэуэ щіалъэфыжащ литрищ банкікіэ... къриуды- и гугъу ящіын. Къагурыіуэхащ! Уи хэкур фІыуэ плъагъумэ, умыщіэн щыіэ?! Езым къиІуэтэжащ ар зэ- кІуэмэ, абы и закъуэ Урырыхъуар: «Балконым ситт сейм и кхъухьлъатэ псори пщыхьэщхьэу. Зэуэ къэ- ІэщІэкІуэдауэ къыщІидзыслъэгъуащ зы фІыцІагъэ нут. Дауи, ищхьэкІэ зи гуэр уэгум хэту гъунэгъу гугъу тщІа щхьэусыгъуэм къысхуэхъуу. ЯпэщІыкІэ къыхэкІыу, апхуэдизу батэр къысхуэхъуу. Япэщінкіэ къыхэктыу, апауэдиру сатор кънскургъ зблэлъэт си зыгъэша цінхум и ціэгугъащ, арщхьэк і э ву макъ унэц і эр къра і укань, и тщі а «фейк»-м тетіысхьэн щІэтт. Куэдрэ сымыгупсысэу, япэ къыспэщІэхуа лит- къым.

Іуэгъуэщ: дрон тхьэмыщ- хэм кіэр ехуэхащ гызу икіи Нэгъуэщі Іуэхущ властыр Іугъуэр къыхихыу. Ціыхубзым щытхъупс трагъэлъэ- гъунэгъухэм пэжыр зэрыдащ, ауэ зы къащыгъуп- зэрахьэкІыр е ямыщІафэ щащ: щыпсэур икіи и ціэ- зэрызэтрагъауэр. ДесэжаунэцІэр. Щхьэусыгъуэри щи, Зеленскэм и гугъу къызэрыгуэкіщ - дэнэ тщіынкъым. Ауэ абы и деж къыздипхынур щымыіэр? ціыхум и хуитыныгъэхэм-Ауэ а бзылъхугъэ ліыхъу- кіэ уполномоченнэу щыіэ жьым и образыр къэзы- Денисовэ Ларисэ телевигупсыса журналистым го- денэмкІэ тхьэ щиІуэжащ норар хъарзынэ къилэ- урысей зауэліхэм ящыщу жьауэ къыщІэкІынущ. Абы гъэр хъуахэм зы хьэкІэ- зэригъэзэщІами.

рищ банкІыр къэспхъуа-

тэри езутІыпщащ».

Иджы дыдэ илъэси 152рэ ирикъуащ зэгуэр дунейм щынэхъ лъэщу икіи псори зыфіэліыкіыў щыта Совет Союзыр къызэзыгъэпэща Ленин Владимир къызэралъхурэ. СССР-м и зэманым мэлыжьыхьым и 22-р къэрал гуфІэгъуэхэм пащІырт, зыгъэпсэхугъуэ махуэу щымытми. Пэжщ, а и ІэдакъэщІэкІ гъуэзэджэр дунейм икіуэдыкіыжа иужь ар ди тхыдэм хэкіыжащ дигу къеуэ нэгъуэщі лъапіэныгъэхэми яхуэдэу. Ауэ езыр ящыгъупщакъым щІзуз къзунэхуа Іустазхэм фіейр трапіами икіи нэхъыбэм ягу къокіыж псэ къэбзагъэкіэ гуащІэрыпсэухэм я насыпым и къару емыблэжу

щІэбэна цІыхуу. ПСОМ япэу къэгъэлъэгъуэн хуейр ар езым и щхьэг закъуэ мылъкум зэи зэрыщіэмыхъуэпсарщ. Иджы куэд къыщІощыж. Псалъэм и хьэтыркіэ, 1918 гъэм и пэщІэдзэм ЦІыхубэ Комиссархэм я Советым и унафэщІым и улахуэр хьэлъэзехьэ къызэрыгуэкІым и лэжьапщіэм щійгъун хуэмейуэ зэригъэувар. А тіур гугъуехькіэ зэхуигъадэрт. новск) къыщащта фэтэрщ. Мыри нэхъ гъэщІэгъуэ- А къалэм и закъуэ Ульяныжщ: Ульянов и унэцІэ новхэ щахъуэжащ фэтэ-РСФСР-м и Правительствэм и Іэтащхьэ Ленин щы- нэгъуу щІапіэ щиіэу къы- хуейщ а къэралхэм Ле- тыншыгъуэ гуэрхэри. Къап- гъанэри. хъуами, абы езым и мылъ- щ эк ащ, ауэ ар абы зэкуу щыт псэупІэ зэи иІа- рыщыпсэуар зы илъэс Крупская Надежди щымы- цІэрыІуэ хъуа тхакІуэ Горь- Владимир зэи иІакъым къым - сыт щыгъуи тедзэщу къудейщ, иужькІэ тезырыр тыншауэ. Зэпымыууэ я кий Максим Италиеми езым зэригъэпэща унэ. фэтэр къищтэу псэуащ и трахыжри езыр щеджэ хэщІапіэхэри къэралхэри унагъуэр и гъусэу. Хэб- Къэзан игъэзэжыну хуит яхъуэжын хуей хъурт

и къалэныр игъэзэщІащ, кхъуэкІагъи къыкІэлъызэурысей Іэщэр игъэулъий-

Апхуэдэ дыдэу зэІэпахыурэ газетхэр куэдрэ тетхыхьащ украин кхъухьлъатэзехуэ хахуэм. Хахуэ къулеяуэ Іэзэт. Сыти жыфІэ, уэгум ихьамэ, зытеплъэ бий машинэр пулемытышэхэмкІэ иугъуэнырт. Апхуэдэурэ къриудыха урысей кхъухьлъатэхэм я бжыжауэ къыщІэкІынущ зэрыкІэрагъэсхьар: апхуэдэурэ **ЩХЬЭУСЫГЪУЭМ** теплъэри къагъэлъэгъуа-

А псори дыхьэшхэнщ, бгъэщІагъуэри цІыху ба-Адэкіэ къэхъуар гуры- лигъхэр апхуэдэ шыпсэзэрырагъадаІуэрщ.

рамыхьауэ, псори дыгъэлу. къыфіэіуэхуакъым ар зылъэгъуа ціыхуищэхэр зэрыщы эр, апхуэдэ бзаджэнаджагъэр зэхэзыщІыхьахэм я цІэунэцІэхэм УФ-м и хабзэхъумэ ІэнатІэхэр зэрыщыгъуазэм икІи ахэр къызэралъыхъуэр. Уполномоченнэм ар имыщІэнкІэ Іэмал иІэкъым, лъэныкъуэхэр щызэпэщІэт щІыпіэхэм зэи шымы ами. Ауэ хуейми жиІэ хъунукъым, езым и щхьэм баш техуэнущи. Архангельск къыщалъхуа Ларисэ, гугъу зэрыдехьыр плъагъуу, украиныбзэкІэ мэпсалъэ. Ари Іэмалыншагъэщ: Киев урысыбзэкІэ ущыпсалъээ, уи пщэ і зэращІыкІынкІэ хъунущ. Аращи, ищхьэкІэ зи гугъу

хуей мэхъу. Зэвгъэпщэн папщІэ: Урысейм и Президентым и деж цыхум и хуитыныгъэхэмкІэ уполномоченнэу щыІэ Маскаковэ Наталье иджыблагъэ яхуэзащ Украинэм и зауэлІхэу гъэр хъуахэм икіи зригъэщіащ я Іуэху зыіутыр. Абы гъэр щІалэхэр къигъэгугъащ я адэ-анэхэм запишІэу я щыІэкІэ-псэукІэр яхуиІуэтэну, зэрыузыншэр икІи зэрымымэжалІэр яжриІэ-

Шэч гуэри хэлъкъым абы пщэрылъ зыщищІыжахэр

Чубайс и унэр

Куэд топсэлъыхь Чубайс Анатолийрэ и щхьэгъусэ Смирновэ Авдотьерэ ди къэралым зэрикlам. Фигу къэдгъэкІыжынщи, «приватизацэм и адэр» илъэсрэ ныкъуэрэ и пэкіэ трагъэкіауэ щытащ «Роснано» корпорацэ абрагъуэм и унафэщІым и къулыкъум. Абы щыгъуэм зыкъом щыгугъащ ар ягъэтіысыну: ипэlуэкіэ хъыбар зыбжанэрэ къэіуат зи іэтащхьэ іуэхущіапіэм Урысейм хэщІыныгъэшхуэ къритауэ. АрщхьэкІэ езы Чубайс сыт щыгъуи жиІэрт батэр игъэшауэ, къэралым и экономикэр, удэплъеймэ, унэмыплъысу, лъагэу къиlэтауэ. Сыт хуэдэу щытами, и къулыкъур фlэкlуэда иужь ар ягъэуващ УФ-м и Президентым зэпіэзэрыт зыужьыныгъэ зэгъэхъуліэным хуэгъэзауэ къэрал зэхуаку зэгухьэныгъэхэм ядэлэжьэнымкіэ и ліыкіуэ щхьэхуэу. Къухьэпіэм лъэкіыныгъэшхуэ щызиіэ и Іупэфіэгъухэр къигъэсэбэпыну щыгугъхэрт. Мы гъэм гъатхэпэм и тющвыр къэсыху а лэжьыгъэр зэрихьащ.

ЕЗЫ Чубайси и щхьэгъусэми зы псалъи къажьэдэкІакъым Урысейм щійкіми здэкіуэми ятеухуауэ. Тыркум щалъэгъуауэ жаlэ, ауэ ахэр апхуэдизу гъунэгъуу къызэрымыувы энур гуры Тургы зэктэ нэхъй бэу зи гугъу ящіыр абы зэгуэр совет тхакіуэшхуэхэм я хэщіапізу щыта Переделкинэ къыщигъэна унэ лъапсэ дэгъуэрщ. Гектаррэ ныкъуэрэ къызэщіззыубыдэ лъапсэр «нэр

піэпех» зыхужаіэм хуэдэщ. Метриплі зи лъагагъ гъущі бжыхькіэ къэхухьащ метр зэбгъузэнатіэ 2500-рэ хъу псэупіэ, хьэщіэщ дахэ, хъумакіуэхэмрэ унэіутхэмрэ зыщІэсыну унэ, нэгъуэщІхэри иІэщ.

2012 гъэм зэрыша иужь зэщхьэгъусэхэм лъапсэр ухуэн ирагъэжьащ, Чубайс и фирмэм сом мелуан 246-кІэ щІы Іыхьэ къищэхури. 2013 гъэм УФ-м унафэ къыщыдэкіащ къэрал къулыкъущіэхэмрэ къэрал корпорацэхэм я іэтащхьэхэмрэ хамэ щІыналъэхэм мылъку щаІэну хуимыту. Абы къыхэкІыу Чубайс Щвейцарием щи і эфирмэр езым и дэ за кыхыны чубайс щвей царием щигэ фирмэр езым и дэгын кэргэр Сучков Илья и цтэктэ ятхын хуей хъуащ, ауэ къаугъэр абдеж щиухакъым. «Роснано»-м и лышхьэр судым иратащ а фирмэм и цтэктэ къищта щтыхуэмктэ лъапсэр иухуэу ягъэкъуаншэри. Езым жиlащ лъапсэ уардэр и ныбжьэгъухэм ящыщ зым («Форбс» журналым абы щыгъуэм итхыгъащ зи гугъу ищІар хьэрычэтыщІэ Минц Борису. Мы зэманым ар дуней псом къыщалъы-хъуэ, «Открытие» банкым и ахъшэу доллар мелуанищэ зыбжанэ Урысейм зэрыришамкІэ ягъэкъуаншэу) кърита щІыхуэмкіэ лъапсэр иригъэщіу. Суд Іуэхур Чубайс къихьэхуащ, и мылъкури къыхуэнащ. Унэр иджыри ныкъуэщіщ, ауэ риэлторхэм иджыпстуи уасэу сом меларди 2-м щІигъу хуагъэув.

Мыри гъэщ Іэгъуэнщ. И щхьэгъусэ Смирновэ Авдотье и псалъэхэм ятепщіыхьмэ, апхуэдэ лъапсэшхуэ щіаухуар иужькіэ ар хэщіапізу икіи псэупізу экономистхэм, тхыдэджхэм иратын мурадкіэщ. Нэгъуэщіу жыпіэмэ, апхуэдэ тыгъэкІэ яхуэупсэнут.

- Сыт атІэ иджыри къэс щІевмытар? - А упщІэм и жэуапри цІыхубзым и хьэзырт:

Толэ хуейт Іэмал зэриІэкІэ нэхъыбэІуэрэ а унэм

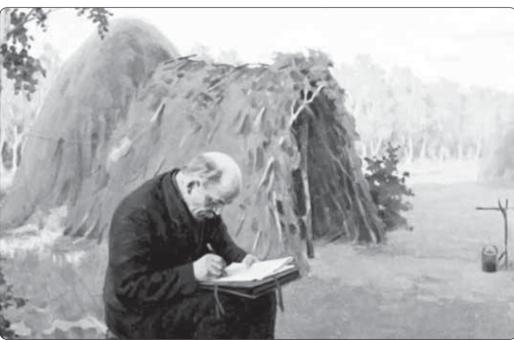
Ипэкіэ къызэрыхэдгъэщащи, лъапсэр иджыри и кіэм нагъэсакъым. Махуэ къэс мыбы лэжьыгъэм щыпэрохьэ цІыху 30-40 хуэдиз. Ахэри хъумакІуэхэри щыпсэур мы-

2010 - 2014 гъэхэм ита декларацэхэм къыщыгъэлъэгъуащ Чубайс хэхъуэу зы илъэсым сом мелуан щитІ къы Іэрыхьэу щытауэ. Іыхьэ пщ Іанэр и улахуэрт, адрейхэр банкхэм хэлъ ахъшэхэм я процентхэт, тхылъымпіэ лъапіэхэр, щіы іыхьэхэр ищэурэ зэригъэпэща мылъкут.

Ар пэжми пцІыми жиІэфынукъым зыми. Шэч зыхэмылъыр зыщ: цІыху мелуан куэдыр факъырэу къэзыгъэна езыр къулей дыдэу щытащ. Абы нэгъуэщ къэралхэм ахъшэ иригъэшауи ящІэркъым. Ауэ ар мылъкушхуэу кънпприма. Урысейм къншигъзна къыщІэмыупщІэжыххэнкІи хъунущ.

Лениныр псэуащ, фэтэр пщІэкІэ къищтэу

Симбирск (иджы Ульящызэрихьами, рих. Лениныр япэу ссылкэ здагъэкІуа Самарэ и гъу-1870 гъэм ящіащ. Етіуанэ ссылкэр шхьэусыгъуэ

къыщалъхуари и адэ-анэм щигъэкІуа Шушенскэ жыфэтэрщ щиІар.

ИужькІэ къыпэплъэрт Швейцариер, Инджылызыр, зэмылІэу-

жьыгъуэхэм лагъуэми (Красноярск щІы- Унагъуэм зэпымыууэ ахънальэ) пщіэкіэ зыщіэса шэ къемэщіэкіырт. Пэжщ, абыхэм ядэІэпыкъурт Лениным и анэр, арщхьэкІэ абы къащыгугъыр я за-Италиер. ЖыІэн къуэтэкъым. Къахуихуэрт нинри абы и щхьэгъусэ щтэмэ, дуней псом щы-

1918 гъэм и гъатхэм абы псэупІэ хуащІащ Кремлым и сенат унэ уардэр. Лениныр абы щыпсэуащ и унагъуэмрэ и шыпхъу Ульяновэ Мариерэ я гъу́сэу. И лэжьапіэ пэшри, зэрыгурыІуэгъуэщи, хэтт. Зыхьыну узыр къеуэлІауэ къыхэкІыу. абы иужь илъэсхэр щи-

дачэм.

гъэкІуащ Горки Іуащхьэ цІэрыІуэм. Ар зейуэ щыта Рейнбот Зинаидэ, хьэрычэтыщІэ цІэрыІуэ Морозов Саввэ и щхьэгъусэр, къэралым икіат лъапсэр къи-

Капри хытІыгуми щиІэ да-

чэм 1908 гъэм щагъэкІуа

лъэхъэнэр. Лениныр шах-матымкІэ ерыщт, Іэзэуи

джэгурт, апхуэдэу щэ-

Лениным и гъащІэри

шынагъуэншэтэкъым. 1917

гъэм и гъэмахуэм абы ПІа-

лъэкіэ щыіэ правительст-

вэм зыщигъэпщкІун хуей

хъуащ Сестрорецк и мэзым

хэт Разлив хытІыгу цІэры-

Іуэм. Жэщи махуй Іэгъуэ-

благъэр къэзыущыхь жан-

дармхэм гу лъатэртэкъым

Лениныр щыпсэу пщыІэ фэншэм. Шынагъуэр нэхъ

ин хъуа иужь, вождыр Финляндием Іэпхъуэн хуей хъуащ икІи щыпсэуащ революционер Кировым и

Октябрь революцэм и

иужькіэ Лениным и хэщіа-

піэр зыкъомрэ ихъуэжащ.

кІуэнри фІэфІт.

Зэрытлъагъущи, Ленин

«Махуэкум» и къыдэкІыгъуэр зыгъэхьэзырар ШАЛ Мухьэмэдщ.

ЩІэблэр зэрыгъуэзэн чэнджэщхэр

хэмкіэ и къэрал къулыкъущіапіэм къыхилъхьа «Зэхуэдэхэр зопсалъэ» урысейпсо проектым ипкъ иткіэ Дзэлыкъуэ щІыналъэм зэlущІэхэр иджыри къыщы-зэрагъэпэщ икlи щокlуэкl. Фигу къэдгъэкіыжынщи, Іуэхугъуэр зи зэфіэкірэ лъэкіыныгъэкіэ ціэрыіуэ хъуа ціыхухэм я щапхъэхэмкіэ иджырей Урысейм куэд зэрыщыпхузэфіэкіынур щіалэгъуалэм я фіэщ щіыным, сыт хуэдэ щіыналъэ ущыпсэуми, къыхэпх іэнатіэм зыщыбужьыфыну Іэмал зэрыщыІэр щІэблэм зыхегъэщІэным теухуащ.

АПХУЭДЭУ къармэхьэблэдэс ныбжьыщ Іэхэм яlущІащ КъБР-м мэкъумэш хозяйствэмкіэ и министр Сыжажэ Хьэсэн, щыщ щіалэгъуалэм яхуэзащ КъБР-м и ХэхакІуэ комиссэм и унафэщІ Джэш Вячеслав.

Зэіущіэхэр уэршэр мардэм иту екіуэкіащ. ЦІыкіухэр хьэщіэхэм нэіуасэ хуащіа нэужь, абыхэм я гъащіэр къызэрекіуэкіам щыгъуазэ хуащіащ. Абы иужькіэ ныбжьыщіэхэр нэхъ тегушхуауэ къулыкъущІэхэм епсалъэ хъуащ, ІэнатІэ лъагэм пэрыт хьэщІэхэр зэлэжь Іуэхугъуэхэм, къайхъуліэхэмрэ я іэ къызыпемыкіуэкіхэмкіэ щІэупщІэу хуежьащ. Къыхэгъэщын хуейщ цыкухэм къзухь лъагэ зэрагэр къззыгъэлъагъуэ упщіэ гъэщіэгъуэнхэмкіэ хьэщіэхэм зэрызыхуагъэзар, абыхэм гъащІэми Іэнатіэми я лъэныкъуэ куэд къызэщіаубыдэу зэрыщытар. Апхуэдэў ныбжыыщ Іэхэр щі эупщіащ я хьэщі эхэр дэзыхьэхым, зэрызагъэпсэху щіыкіэм, гукъыдэж къезытым, яфІэмыфІым, нэгъуэщІ куэдми.

Сыжажэ Хьэсэн сабийхэм яхутепсэлъыхьащ иджыпсту и унафэ щІэт министерствэр нэхъыбэу зи ужь ит Іуэхугъуэхэм. Абы и гугъу ищіащ щіым елэжьым гулъытэшхуэ къэралым зэрыхуищІым, щІэгъэкъуэн яхуэхъуну зэрыхущІэкъум. Сыжажэр къытеувыlащ жыг гъэкlынымрэ lэщ гъэхъунымрэ пылъ мэкъумэшыщІэхэр къэрал программэ зэмылізужьыгъузхэм хыхьэфыну

Урысей Федерацэм ЩІалэгъуалэ Іуэху- зэрыщытым, абыхэм кърат мылъкумкІэ я мэкъумэш жэрдэмым зрагъэужьыфыну Іэмал хъарзынэхэр зэрыщыІэм. Абы къищынэмыщіауэ, министрыр ціыкіухэм къыхахыну Іэщіагъэмкіэ чэнджэщхэр щаритым, я гум къыжријэм едэјуну къыхуриджащ, Іэщіагъэлі хъумэ, езыхэм я дежкій хэгъэгум дежкІи мыхьэнэшхуэ зэриІэри ягуригъэІуащ.

Джэш Вячеслав ирихьэкІ къалэным ехьэліауэ гупсэхуу япсэлъыліащ уэршэрэгъу къыхуэхъуахэм. Абы зэпкърыхауэ и гугъў ищіащ хэхыныгъэр ди щіыналъэм зэрыщекіуэкі щіыкіэм, щіыпіэ-щіыпіэкіэрэ къызэрыщызэрагъэпэщым, пэжагъ хэлъу ІэІэтыр екІуэкІын щхьэкІэ ирахьэлІэ Іэмалхэм. Джэшым цІыкІухэр къыхуриджащ жылагъуэ гъащІэм жыджэру хэтыну, я Іуэху еплъыкіэхэр къуажэми, щіыналъэми, хэгъэгуми къыщыхалъхьэу щытыну.

Зэіущічтіри, зэ еплъыгъуэкіэ, къэрал гъащіэм и лъэныкъуэ зэмыкіуаліэхэм ятеухуат. Ауэ Сыжажэри Джэшри зыкІэ зэтехуэрт - щІэблэм щІэныгъэ зрагъэгъуэтын зэрыхуейрт. КъулыкъущІэхэм цІыкІухэр хуаущиящ адэ-анэм пшІэ хуащІу, нэхъыжьхэр ялъытэу, цІыху пэжу, захуагъэр сыт щыгъуи я Іэпэгъуу щытыну. «Уи щхьэм пщІэ хуумыщІмэ, укъэзылъхуахэми къыбдалъ-хуахэми Іулыдж яхууиІэнукъым, укъыщыхъуа Хэкуми лъагъуныгъэ хуэпщіынукъым. Хэкупсэу ущытыныр мащІэм къыщожьэ цІыхугъэ пхэлъыным», - жаlaщ къулыкъу-

Зэјущјэхэм хэтащ Дзэлыкъуэ щіыналъэм унафэр зегъэкіуэнымкіэ и іуэхущіапіэм и унафэщіым и къалэнхэр зыгъэзащіэ Бей **і́эуес**, абы и къуэдзэ **Дохъушокъуэ Исмэ**хьил, Дзэлыкъуэ щІыналъэм и ХэхакІуэ комиссэм и унафэщ Тхьэщокъуэ Владимир сымэ. Абыхэм хьэщ эхэм ф ыщ э хуащ ащ гулъытэ къызэрыхуащам папщіэ, къыдэкіуэтей щіэблэм нэрыгъыу яубыдын, зэрыгъуэзэн чэнджэщ куэди зэрызэхахам шэч къызэрытрамыхьэри къыхагъэщащ.

ЩХЬЭЩЭХУЖ Инал.

КъуэщІысокъуэхэ: тхыдэмрэ нобэрей гъащІэмрэ

ней тетыкІам щыгъуазэ защыхуэтщіым деж, дэ абыхэм я къуэрылъхухэм я гъащіэрщ къэтхутэри зэдгъащіэри. Нэгъуэщіу жыпізмэ, дыкъызытек ахэм я псэук ар щыдджкіэ, ди щхьэкіэ зыдогъэунэхуж, дызыхуэдэр къыщІыдогъэщыж, щІэрыщІэу нэІуасэ зызыхудощІыж. Зи блэкІар зымыщІэ цІыхум зытет дунейм щищІэри щилэжьри нэсу зэхищіыкіынкіэ Іэмал иІэкъым, къыщежьэри зыхущіэкъури къыгуры-Іуэнукъым. Ціыхум ціыхукіэ ущеджэнур абы къегъэжьа-піэ хуэхуам и хъуэпсяпіэхэм къыпищэу, ар гъащІэм хипщэу щытмэщ. Адэжьхэр псэущ я цІэр къитІуэхункІэ, я ІуэхущІафэхэм пытщэхункlэ». Пэжагъ ин зыхэлъ мы псалъэхэр гум куэдрэ къыдредзей лъэпкъхэм я къекіуэкіыкіам теухуауэ тхылъыщІэ дунейм къытехьэху. Ипэжыпіэкіэ, адыгэ жылэм гъащІэм къыпызыщэ и гващом королого зэзы-гъэплъыж къэхъукъащо зыкъыуагъэлъытэ апхуэдэ лэжьыгъэшхуэхэм. Ара ды-

щыгъэ зиІэ тхылъыр щытлъэгъуам. Напэкіуэці щиплІым щІигъу тхылъ теплъафІэм къызэщІиубыдащ КъуэщІысокъуэхэ къакіуа тхыдэ гъуэгуанэм, щыпсэуа щіы-піэхэм, къызытекіахэм ятеухуа тхыдэ къэхутэныгъэхэр, къыщыхьащ лъэпкъым щыщу зи цІэ фІыкІэ Іуа ціыхухэм ехьэліа очеркхэр, ліакъуэ щіэныгъэм къызэригъэувым тету къыщыкІуащ лъэпкъхэр унагъуэунагъуэкІэрэ зэхэзытхыкІ икІи къудамэу зэхэзыгъэкІыж тхыгъэшхуэр. Къыхэгъэщын хуейщ тхылъым щІэнгъуазэ гъэпсыкІэ зэриІэр, ар зэхэзыгъэувахэм мыхьэнэ зрат Іуэхугъуэхэр едзыгъуэ-едзыгъуэры-

дэщ дызэгупсысар иджы-

благъэ «Принт Центр» тхылъ

«КъуэщІысокъуэхэ: тхыдэм-

рэ нобэрей гъащІэмрэ» фІэ-

къыщыдэкІа,

тедзапІэм

зэхэгъэщхьэхукар. ЩІэнгъуазэм пэублэ псалъэ хуэзыщІа КъуэщІысокъуэ Борис зэритхымкІэ, лэжьыгъэм и нэхъыбэр зэ-

Урыс тхыдэтх ціэрыіуэ хуэзыхьэсари, очеркхэр зэ-Ключевский Василий зэгүэр зыгъэпэщари, лакъуэ жыитхыгъащ: «Адэжьхэм я ду- гыр зэхэзыгъэувари дунейм ехыжа КъуэщІысокъуэ Данилщ. «Ауэ къэхутэныгъэ щебгъэкІуэкІкІэ, зыгуэрхэр щыпіэщІэкІ щыІэщ. Псори зэхуэдэу арэзы пхуэщІыркъым. Тхылъым къызэщІиубыда ІуэхугъуэхэмкІэ дуехыжам пщэрылъ имыхьу, дэри ди цІэр щІыдгъумэ игъуэу къэтлъытащ, упщІэ къыхэкІмэ, дэри жэуап ттыфын хуэдэу», - етх Борис.

КъуэщІысокъуэхэ унагъуэ

411-м нызэрыхьэс лІакъуэ-шхуэщ. Лъэпкъым къыдэ-гъуэгурыкіуэ хъыбархэм къызэрыхэщымкіэ, я къуэп-сыр Шапсыгъым къыщожьэ. ЗэраІуэтэжымкІэ, Беслъэн Пціапціэ зекіуэ щыіауэ къыщыкІуэжым, и лъапсэм бийр къекІуалІэри зэтригъэсхьауэ къекіуэліэжат. Іэуэлъауэ зи цІэ щымы-Ізу зиплъыхьу здэщытым, пщым сабий макъ къызэхихащ. ЩІалэ цІыкІур пщым зришаліэри, и унэм къы-щыхъуауэ яіуэтэж. Къуэщых буауэ ніуэтэж. Кбуэ-щіысокъуэхэ я нэхъыжьхэм жагэжу зэрыщытамкіэ, щіа-лэ ціыкіур Хьэтх Къуэкіасэ и бынщ. Хьэтхыр Дэуеипщым къиукІа нэужь, и быныр Къэбэрдейм къэкlуауэ щытыгъащ... Хъыбарым тегъэщапіэ хуэхъун архив тхылъымпіэ щымыіэми, адэжьхэм хуэсакъыурэ яхъума ІуэрыІуатэр щІэблэм деж къахьэсащ, иджы абы и увыпІэ тхылъми щигъуэтащ. увыпіэ тхылъми щигъуэтащ. Апхуэдэу щІэнгъуазэм Нэгумэ Шорэ и «Адыгэ лъэп-къым и тхыдэ» тхыгъэшхуэм къыщыкуа зы Іуэхугъуэ щешэщі. Зи гугъу тщіыр Алхусар Сэщіэсокъуэ и цізу хъыбархэм къыхэщ лІыхъужьырщ. Ардыдэм топсэлъыхь Къардэн Чэлимэт и гъэм иригъуэзэну, лакъуэ-«Къэбэрдей пщы къудамэхэм я тхыдэ» къэхутэныгъэми. ГъэщІэгъуэн хъунт Алхусар Сэщіэсокъуэкіэ зэджэр КъуэщІысокъуэхэ зэрепха щІыкІэр къэпхутэну -

къыхахыжу Архивым щІэнгъуазэм къыщыкІуа тхылъымпІэхэри хуабжьу хьэлэмэт дыдэщ икіи узыблэплъык мыхъунщ. Ап-

зэхэлъ, жыпізу.

унагъуэцІитІыр зэпэджэжу арауэ пІэрэ хьэмэрэ я Іуэху

хуэдэу тхылъыр зэхэзыгъэувахэм я лакъуэ жыгым кърамышэлІэфами, архивхэм Къуэкіасэ Аисэ и ціэм ущыхуозэ. АбыкІэ жытІэну дызыхуейр зыщ: щІэнгъуазэр зи ІэдакъэщІэкІхэм къащіэхъуэ щіэблэм іуэху къыхуагъанэ, лъэпкъым и къе-кlуэкlыкlар нэсу къахутэну, иджыри къыздэсым утыку имылъа тхыгъэхэр къралъхьэну къыхураджэ щІыкІэу.

КъуэщІысокъуэхэ благъагъэкіэ лъэпкъ куэд дыдэ къапыщІащ. «Адыгэжьым и шхуэлыр кІыхьщ, Іыхьлыр и куэдщ», - жаlэ. Шэч хэлъ-къым, КъуэщІысокъуэхэ я мызакъуэу, мы тхылъыр куэд дыдэм хьэлэмэт зэращыхъунур, уеблэмэ хэмыхуа е дэхуа щыІэмэ, къыхагъзээжынкІэ Іэмал

зэрыщыіэнур. Гуащіэшхуэ зрахьэліа мы къэхутэныгъэр нэхъыжьхэм нэхъыщІэхэм зэрызыхуагъазэ псалъэ ліэужьыгъуэщ, жыпІэмэ, щыуагъэ хъуну къыщІэкІынкъым. ЦІыхум унагъуэ щІызэригъэпэщри, щіэблэкіэ щіэхъуапсэри, лъэужьыншэрэ къупщхьэншэрэ мыхъун папщІэщ, и цІэр къэкІуэну лъэхъэнэхэм хэмыкlуэдэжын щхьэкlэщ. Мы тхылъым щымыlэж нэхъыжьхэм я макъ къыхоlукl, лъэпкъым и щlалэгъуалэр цІыху хуэдэу дунейм тетыну, адыгагъэр зэрахьэну, цІыхури ягъэбэгъуэну къыхуриджэу. Ар зэхэзыщІыкіын щІэблэ КъуэщІысокъуэхэ зэраІэм шэч хэлъкъым.

Тхылъыр бжыгъэкІэ мащІэ дыдэ хъууэщ дунейм къызэрытехьар. Ауэ абы и мыхьэнэр къыпхуэмылъытэну инщ, КъуэщІысокъуэхэ хуэдэ лъэпкъ куэд мыпхуэдэ щІэнгъуазэ зэхэгъэувэным хуигъэушыным, я лъабжьэр

къэхутэным я ІуэхукІэ. ШУРДЫМ Динэ

КъБР-м щыІэ МВД-м къет

КъБР-м щыІэ МВД-м и коллегием и зэlущlэм щыхэплъэжащ 2022 гъэм и япэ мазищым я лэжьыгъэм кърикІуахэм.

ЗЭІУЩІЭМ хэтащ республикэ МВД-м и ІэнатІэхэмрэ къудамэхэмрэ, Урысей МВД-м и щІыналъэ ІуэхущІапіэхэм я унафэщі-

хэр. 2022 гъэм и япэ мазищым я лэжьыгъэм кърикІуахэм, етІуанэ мазищым къапэщылъ къалэнхэм теухуауэ къэпсэлъащ Къэбэрдей-Республикэм Балъкъэр щыІэ МВД-м и Штабым и унафэщІ, къэрал кіуэцІ къулыкъум и полковник Егоровэ Наталье.

КъулыкъущІапІэ. щІыналъэ органхэм я унафэщІхэм ящыщхэр къыщыпсалъэм хэплъащ Уголовнэ къэлъыхъуэныгъэмкІэ управленэм, НаркотикхэкІхэр игъэкІыным кІэлъыплъынымкІэ управленэм, Полицэм и участковэ уполномоченнэхэм я лэжьыгъэр къызэгъэпэщынымрэ балигъ мыхъуахэм я къудамэм. апхуэдэуи КъБР-м шыІэ

Зыхуэфащэхэр ягъэпажэ

Республикэм

ахэр

кІыныр къалэн яшишІаш.

МВД-м и Следственнэ упра- щІыпхъэхэр. вленэм я Ізнатіэхэм я къэрал кіуэці Іуэхухэмкіэ мрэ КъБР-м щыіэ МВД-мрэ лэжьыгъэм теухуа Іуэхухэм.

ЗэІущІэм и кІэухыу къапщытащ къапэщыт палъэм Василий жэуап зыхь уна- щахэм. я лэжьыгъэм и унэтІыныгъэхэу гулъытэ нэхъ зыхуэ-

Коллегием и зэlущlэр Іуэху гуапэкІэ иухащ. Министерствэм и лэжьакІуэ зыбжанэм къэрал, ведомствэ дамыгъэхэр иратащ.

Законностымрэ хабзэмрэ дэіыгъыным шиіэ фіышіэм, и лэжьыгъэм къыщигъэлъэгъуа зэфіэкіышхуэм папщіэ Урысей Федерацэм и Президентым и УказкІэ «Жылагъуэ хабзэр хъумэным къызэрыщыхэжаныкlам папщlэ» медалыр хуагъэфэщащ полицэм и подполковник Щауэ Къантемыр, КъБР-м щыІэ МВД-м и УНК-м и къудамэм и унафэщІым.

Павлов Василий къалэнхэр нэсу зэрагъэзащІэмрэ я лэжьыгъэм щызыІэрагъэхьа ехъулІэныгъэхэмрэ папщІэ «За доблесть в службе» медалхэр, Урысей МВДминистру щы із, полицэм и я щіыхь, фіыщіз тхылъхэр генерал-лейтенант Павлов яритащ ахэр зыхуагъэфэ-

УАРДЭ Жантинэ.

Щэбэт кіуам Къэбэрдей-Балъкъэрым и къалашхьэм къышызэІуахаш шыгъажэ лъэхъэнэщіэр. Дунейм и щытыкІэр уэлбанэрилэу зэрышытым емылъытауэ Налшык и ипподромым цІыхур изт. Республикэм и цІыхухэр хуэзэшат шыгъажэм. Къыхэдгъэщынщи, япэ шыгъажэ махуэр купщіафІэ хъуащ.

ПСОРИ зэхэту япэ шыгъажэ махуэм зэхьэзэхүибл екіуэкіащ. Ипэ жэщым къешха уэшхым сабалъэ лъагъуэр псыф ищІати къызэдэжэхэр жыджэру, гуащі у екіуэкіащ. Гулъытэ яхуэфащэт хабзэ хъуауэ сытым дежи ягъэджэгу саугъэтхэм ехьэлІа зэпеуэхэм.

ЛъэхъэнэщІэр къызэрызэІуахым и зэхьэзэхуэмкІэ ирагъэжьащ мы гъэм и къызэдэжэхэр. Абы шызэпеуащ илъэсищ зи ныбжь шыхэр. Къызэдэжэм пашэныгъэр щиубыдащ Индарокъуэ Алихъан и шэщым къыщІаша Кинг Пауэр. «Донской» шы щагъэхъу заводым къыщалъхуа хакіуэр къызэдэжэм щіимыдээ щІыкІэ нэхъ лъэщхэм хабжэрт. Абы игъэпэжащ къыхуаІэ гугъэхэр. Зэныкъуэкъуныгъэм и япэ секундым щегъэжьауэ и кІэм нэсыху абы гъунэгъу дыдэу яужь къитащ «Донской» шы заводым къыщалъхуа Ультиматум. Ещанэу къэсащ нэгъабэрей къызэдэжэхэм къарикІуамкІэ хакІуэ нэхъыфІу къалъытауэ щыта Юнкер. Метр 1800-м шэч къызытумыхьэн текlуэныгъэ Кинг Пауэр щызы 1эригъэхьащ. АршхьэкІэ къызэдэжэм и кІэухым ар къыхэзыгъэзыхьа Ультиматум и жыджэрагъым тепщІыхьмэ, «Анилинэ» зэпеуэм щытыкіэм зыщихъуэжынкІэ хъунущ.

лъэхъэнэщіэр къызэіцах

бэнащ япэу шыгъажэ лъэхъэнэм ипподромым и лъагъуэхэм къытехьа классическэ къызэдэжэм хэтынкіэ хъуну шыбзхэр. Зэхьэрхуэрэгъухэр гупышхуэ хъуртэкъым. Зэпеуэм щІимыдзэ щыкіэ пашэу къалъытэрт Манн Яков и шэщым щыщ Осетинкэрэ Сэкрэкхэ я шы заводым и цІэкІэ зыкъэзыгъэлъагъуэ Рашен Мунрэ. ШитІри нэхъапэм хэтат хабзэ хъуауэ ягъэджэгу саугъэтхэр къэхьыным ехьэліа зэпеуэхэм. Ауэ лъэхъэнэщІэм и пэщІэдзэм Рашен Мун нэхъ хуэхьэзыру къыщіэкіащ. Къызэдэжэм зэрыщІидзэу и хьэрхуэрэгъухэм япэ ищащ Бахъуэ Мухьэмэд и гъэсэныр икІи финишым апхуэдэу нэсащ. Къыхэдгъэщынщи, Осетинкэм теса Каппушев Мырзэбэч елъытауэ Щоджэн Іэдэм зэ закъуи щІопщыр къищтакъым. Ещанэу къэ- дзэу япэ ищащ Манн адрей са Мастери Леди Осетин- и гъэсэн Глори Лайн. Япэ

«Струна» саугъэтым щІэ- кэм зыкъомкІэ къыкІэры- метрхэм къыщыщІэдзауэ хуащ. Рашен Мун мыпхуэдэ абы жыджэрагъышхуэ къитекІуэныгъэшхуэ къызэрихьар щыхьэт тохъуэ щытыкіэфі иджыпсту зэритми. адэкіи плъапіэфіхэр зэриІэми. Ар хэтынущ «Аналогичный» саугъэтми «Окс»-ми. Налшык ипподромым имызакъуэу нэгъуэшІыпІэхэми къыщыжэну къышІэкІынш.

Хабзэ хъуауэ къыхалъхьэ

зэпеуэхэр зэхуащІыжащ «ЩІэдзэкіэ» саугъэтымкіэ. Абы къыщызэдэжащ илъэсищым щІигъуа шыхэр. Зэхьэзэхуэхэм уахэплъэмэ, кі эух гъэщі эгъуэн зэрыщы-Іэнум шэч къытепхьэртэкъым. УпщІэ нэхъыщхьэу щытыр япэ къызэдэжэм дапхуэдизу хуэхьэзыр Манн Яков и шэщым щыщ Прауд Мейкер. КъызэрыщІэкІамкіэ, тренерыр щіэгузавэр лъабжьэншэтэкъым.

Къызэдэжэм зэрыщІи-

къэзылъыта судьям ар хиб-

нэужь, командэхэм я джэ-

гукІэм зэрызихъуэжа щІа-

гъуэ щыІэкъым – «Спартак-

Налшыкыр» шІэх-шІэхыурэ

ЗэпэщІэтыныгъэм

къихьэжа

жакъым.

щІэкІырт.

иужьрей

Загъэпсэхуу

гъэлъагъуэрт. Финиш лъагъуэм ар и хьэрхуэрэгъухэм фІыуэ ящхьэщыкІауэ техьат. Ауэ а зэманым Сыжажэ Тимур зытес Терек Стар гъунэмкіэ екіуэтэкіаш икІи зэщхьэщыкІыныгъэр игъэмэщІащ. Иужьрей метрхэм ар зыпкъкІэ щхьэщыкІыжащ Глори Лайн. Иужь къит и хьэрхуэрэгъум зэрызричар зыхэзымыщІа Глори Лай зыри хуэщ эжакъым. Ещанэу къэсащ финиш лъагъуэм къыщытехьэм Терек Стар зэран къызыхуэхъуа Акцент. Абы теса Улубаев Хьэмзэт зэжьэхэуэ къимыгъэхъун папщІэ лъэныкъуэкІэ и шыр иригъэкІуэкІащ икІи те-

кіуэныгъэр Іэщіэкіащ. Псори зэхэту а махуэм екІуэкІаш шыгъажибл. Зэхьэзэхуэм и саугъэт фондыр сом мин 650-рэ хъууэ

КЪЭХЪУН Бэч

Макеевкэ щыщ ныбжьыщ эхэм зрагъэгъэпсэху

фэщІхэм

піэм и жэрдэмкіэ, Кавказ зэрыщекіуэкіами. Ищхъэрэм и зыгъэпсэхупіэхэм я нэгу зыщра- кіуэхэм, зыгъэпсэхуакіуэхэм хьащ. Япэу слъагъуу аращ 6-15 зи ныбжь ціыкіухэр доша сабийхэм

зыщрагъэплъыхьащ Іуащ- 3500-кІэ. «Мир» къэувыІэхьэмахуэ лъапэ. Ахэр ща- пІэм деж абыхэм хуиту запи илъэсхэм апхуэдиз зи лъа- хьэмахуэ бгым теухуа Іуэху-

Іуэхущіа- гагъ бгым зэхэуэ гуащіэхэр

выгъэплъыхь ІэшІагъэлІхэмрэ гъэсакІуэхэмрэ я гъусэу, ныбжьыщІэхэр кІапсэ САБИЙ 35-м иджыблагъэ гъуэгукІэ драшеящ метр

гъуэ гъэщІэгъуэнхэм щІа гъэдэІуащ.

«Кавказ.РФ»-м и лэжьа- «ИкъукІэ псори сигу ири-MPIUXASUS Зыхэсщіэ гурыщіэхэр къыс- я нэіэм щіэтщ. КъищыхуэмыІуэтэнщ»,

Азау аузым деж ныб- щІэ, ахэр ирагъаджэ. балъкъэр жьыщІэхэм гъэгъуэзащ Хэку зауэшхуэм лъыхьащ, апхуэдэуи Іуащ- лъэпкъ шхыныгъуэхэм щыщ ирагъэшхащ икІй «Кавказ.

ІуэхущІапІэм къыбгъэдэкІ тыгъэхэр иратащ.

Іуащхьэмахуэ лъапэ къыщыщІэж нартсанэпс ирафа нэужь, ахэр шылаш Тырныакъалэм и гимназие Ńº5-м. Абдежым ахэр щрагъэдэІуащ Хэку зауэшхуэм теухуа уэрэдхэмрэ хъыбархэмрэ.

Балигъми хуэмыхьынщ мы сабийхэм я нэгу щІэкІам хvэдэ. А цІыкІухэм я гур фІы яхуэтщІын щхьэкІэ я нэгу зедгъэужьыну мурад тщІащ. Ди гупым хэтхэм фіьщіэ яхузощі зэман кІэщІым къриубыдэу ахъшэ зэхуахьэсу, Донбассым шекІуэкІ зэхэуэхэм къыхаша сабийхэм мыпхуэдэ Іуэху дахэ къызэрыхузэрагъэпэщам папщІэ, - жиІащ «Кавказ.РФ»-м и генеральнэ унафэщІ ТІымыжь Хьэсэн.

Фигу къэдгъэкІыжынщи, Донецк ЦІыхубэ Республикэм хыхьэ Макеевкэ къалэм щыщ сабийхэм мы зэманым я узыншагъэр щрагъэфіакіуэ икіи зыщрагъэпсэху Налшык къалэм дэт «Лэгъупыкъу» санаторэм. Илъэси хутырхэмрэ психологхэмрэ - жиlащ нэмыщlауэ, школ програмилъэс 12 зи ныбжь Даниил. мэм къыкіэрымыхун пап-

БАГЪЭТЫР Луизэ. Сурэтыр Къарей Элинэ трихащ

КъыкІэрыхухэри хагъэщІэфыркъым

«Спартак-Налшык» (Налшык) – «Алания-2» (Владикавказ) - 0:0. Налшык. «Спартак» стадион. Мэ-лыжьыхьым и 30-м. ЦІыху 200 еплъащ.

Судьяхэр: Юданов (Мэзкуу), Головченкэ (Дон Іус Ростов), Карапетян (Петро-

«Спартак-Налшык»: Антипов, Сындыку (Мэкъуауэ, 90), КІэдыкіуей, Шумахуэ, Ольмезов, Хьэшыр, ХъутІэ (Жангуразов, 74), Масленников, Ульбашев (Торосян,

65), ЛІуп (Гугуев, 74), Бэчбо. «**Алания-2**»: Туаев, Цаллагов, Березов, Гиоев, Джаваев. Чараев (Базаев. 71). Кодзасов, Хугаев (Джиоев, 46). Гогниев (Павленкэ, 60), Дряев (Созанов, 60), Наниев (Газзаев, 84).

Дагъуэ къыхуащІащ ХъутІэм. Хугаевым, Гогниевым. Цаллаговым. Сындыкум, Жангуразовым, Торосян, Кодзасовым.

футболымкІэ дивизионым и Япэ гупым зэран хуэхъужри, ебгъэ- топыр щызэ!эпахк!э ди щ!ащекІуэкІ зэхьэзэхуэм и тіощірэ еянэ джэгугъуэм кіэух хыхьэу мэлыжьыхьым и къым 30-м «Спартак-Налшыкым» каз и «Алания-2»-р.

Зэхьэзэхуэм и турнир табхьэщІэхэмрэ мы гъэ джэгу- къыхитащ, аршхьэкІэ иужьгъуэр зэрыщІидзэжрэ зы текІуэныгъэ фІэкІа къимыхьауэ епщіанэ увыпіэм кіэлъеящ. щыт хэгъэрейхэмрэ я зэlyщІэр владикавказдэсхэм я ебгъэрыкІуэныгъэхэмкІэ къыщІадзащ. Ар зыгъэужьыха хэгъэрейхэм контратакэ псынщІэ къызэрагъэпэщри ипэкІэ кІуэтащ. ЕбгъэрыкІуэныгъэм хэту топыр къызыІэрыхьа Ульбашевыр штрафнойм щихьэм абы лъэщу еуащ, архьэтетым абы къригъэгъэ-

Куэд дэкlакъым ди щlалэхэм я къыкІэлъыкІуэ ебгъэрыкІуэныгъэр къызэрамйонфартш в мехепшеах

заш.

Ульбашевым и лъэны- Арщхьэкіэ гуфіэгъуэр кіэщі къуэмкІэ къыхитащ. Иужь- дыдэт - топыр хабзэм рейр зэуа топыр Туаевым къемызэгъыу дагъэкlауэ къиубыдащ.

ЕпщыкІутхуанэ къэр екіуэкіыу владикавказдэсхэм я командэр гупышхуэу ипэкІэ кІуэтащ. Арщхьэкіэ, топыр зэіэпахыурэ ди гъуащхьэхъумэхэм Іэзэу къапекіуэкіа хьэ- ебгъэрыкіуэрт. Арщхьэкіэ Федерацэм щІэхэм я футболиститІыр хьэщІэхэм я гъуащхьэхъуи етІуанэ зэрымыщІэкІэ зыр адрейм мэхэм ахэр къызэпаудырт е рыкІуэныгъэм хуэфэщэн лэхэм я Іэзагъыр къемэирагъэгъуэтыфа-

ЩытыкІэр псынщІэу зэкъригъэблэгъат Владикав- піэзэрыт зыщіыжыну иужь ипэкІэ кІуэтащ. А ебгъэихьа налшыкдэсхэм «Алания-2»-м и лъэныкъуэмкІэ рыкІуэныгъэм ехъулІэнылицэм и иужьрей увыпіэхэм яунэтіащ. Кіэдыкіуейм тоящыщ зым къыщыувыlа пыр Хьэшырым и дежкlэ рейр зэуа топыр гъуащхьэхъумэм техуэри лъэныкъуэ-

ЗэІущІэм и япэ Іыхьэм и иужьрей сыхьэт ныкъуэр «Спартак-Налшыкым» и тепшэныгъэкІэ екІуэкІаш. Зэм, Шумахуэм Бэчбом къыхуигъэжа топым япэу гъуащхьэтетыр нэсри къригъэгъэзащ, абы кІэлъеуэжа ЛІчпыр гъуэм хуэзакъым. КъыкІэлъыкІуэу, аргуэру Бэчбор зэуар Осетие Ищщхьэкіэ щытыкіэр зи нэіэ хъэрэ-Аланием и командэм щІэт «Алания-2»-м и гъуащ- и гъуащхьэхъумэхэм ящыщ зым техуэри лъеящ икІи гъуащхьэм техуащ.

Щэщірэ епліанэ дакъикъэр екІуэкІыу Ульбашевым угловой къыхитащ. Абы гъэпэщыным. Ольмезовыр хэту штрафнойм иту топыр къызыІэрыхьа ЛІупым хьэгъунэгъу щыхуэхъум топыр щІэхэм я гъуэр хигъэщІащ.

зэуа топыр гъуащхьэм техуэри къигъэлъеижащ. Зэгущгэм бжыгъэр къы-

щызэІуамыхауэ джэгур иухащ. 0:0-м владикавказдэсхэр арэзы къищІми, нэхъыбэкІэ дызыщыгугъа «Спартак-Налшыкым» къыкІэлъыкІуэ очко бжыгъэхэр фіэкіуэдауэ жыпіэ хъунущ. ТІощІрэ еянэ джэгугъуэм и адрей зэlущlэхэм мып-

хуэдэ бжыгъэхэр къари-

гъэ къахуихьыным зыма-

щІэщ иІэжар. ХьэщІэхэм я

футболистхэм ящыщ зыр

«ЕсэнтІыгу» (ЕсэнтІыгу) «Ротор-2» (Волгоград) - **0:2**, «**Мэшы**-**къуэ-КМВ**» (Псыхуабэ) -«Кубань-Холдинг» (Павловская) - 3:3, «Легион-Динамо» (Мэхъэчкъалэ) «Форте» (Таганрог) - 1:0, «Биолог-Новокубанск» (Прогресс) - «Динамо» (Мэхъэчкъалэ) - 0:4, «Динамо» (Ставрополь) - **СКА** (Дон Ivc Ростов) - 1:2, «Черноморец» (Новоросийск) - «**ТІуапсы**» (ТІуапсы) - **2:0**, «**Чайка**» (Песчанокопскэ) «Дружба» (Мейкъуапэ́) – **3:0**. КъыкІэлъыкІуэ

«Спартак-Налшыкым» Павловскэ шІыпІэм щригъэкІуэкІынущ. Накъыгъэм и 6-м ар ІущІэнущ абы дакъикъэхэм «Алания-2»-р гупышхуэу и «Кубань-Холдинг»-м.

ЖЫЛАСЭ Замир.

Къалэм псэщІэ къыхагъэхьэу Гъатхэм дунейр дощіэращіэ. Гъэм

и зэман нэхъ дахэ дыдэ зыхужыпіэкіэ ущымыуэну піалъэм ирохьэлэ къалэм дэт псыутххэр щыщагъэнэжри. Мэлыжьыхьым и 27-м, гуфІэгъуэ щытыкІэм иту Зэгуры-Іуэныгъэм и утым и деж ахэр къыщызэІуахыжащ.

ИУЖЬРЕЙ илъэсхэм дызыхэт гугъусыгъум иригъэзэша цІыхухэр уэру къызэхуэсат. Абыхэм я нэгум иплъагъуэрт гуфІэгъуэрэ дэрэжэгъуэрэ, щіэщыгъўэ гуэр я псэукіэм къызэрыхэхуам гурыфІыгъуэ хахыу. Утыкум щызэблэкІырт художественнэ самодеятельностхэм хэт артист цыккухэр. Лъэпкъ зэмылІэужьыгъуэхэм я къафэхэр зэрагъэзащІэм къинэмыщіауэ, адэ-мыдэкіэ щып-

лъагъурт къызыхэк ам и фащэр иригушхуэу зыщыгъ нэхъыжьыфІхэри ныбжьыщІэхэри. Правительствэм и Унэмрэ Щоджэн-

цІыкІу Алий и цІэр зезыхьэ Къэбэрдей къэрал драмэ театрымрэ я зэхуаку дэт утыкум ита артист ныбжьыщ Іэхэм еплъхэм я гупэр театрым и лъэныкъуэмкІэ гъэзати, псыутххэр зэрыщІагъанэу, ар занщІэу я нэгум къы-Іуидзат. Іуэхум Іэгуауэшхуэр хуаІэтат, щІэщыгъўэ гуэркІэ абы зэрыщыгугъри я нэгум къыумыджыкІыуи къанэртэкъым.

Зэманыр хэкІуэтэху утыкум щызэхуэсахэр зэбгрыкІыжакъым. Зыгуэр кІуэжми нэгъуэщІ зыгуэрхэр къакІўэурэ жэщыбг хъуху цІыхуншэ хъуакъым ЗэгурыІуэныгъэм и утыр. Гъагъэ, ефіакіуэ, Налшыкі

БЛИЙ Даянэ. Сурэтхэр Къарей Элинэ трихащ.

Урысей Федерацэм футболымкіэ и етіуанэ дивизионым и Япэ гупым зэхьэзэхуэр зэрыщекіуэкіыр Дж. Къ. 3. ФІ. Т. 2. «Динамо» Мх. 3. «Чайка» 50-10 26 25 26 25 27 26 26 56958793**10**897956**4** 62-15 42-25 13 13 12 11 9 «Форте» «Черноморец» 48-27 «Кубань-Холдинг» 36-27 37-28 «Анжи» 8 33-22 13 31-40 8. «Легион Динамо» 33 31 29 27 25 24 20 12 10 «ТІуапсы» «Спартак-Налшык» **8 22-22** 10 35-37 25 «Биолог-Новокубанск» «Мэшыкъуэ-КМВ» 38-38 «Динамо» Ст. 32-43 «Дружба» 15-32 26 27 **27** 16 20-52 «Ротор-2» 16. «Алания-2» 19 31-78 17. «ЕсэнтІыгу 21 | 13-89

Ди газетым и къыкіэлъыкіуэ номерыр пщэдей къыдэкІынущ.

Редактор нэхъыщхьэ ЖЫЛАСЭ Заурбэч

Редколлегием хэтхэр:

ЖьэкІэмыхъу Маринэ (унафэщІ-редактор), Ширдий Маринэ (унафэщІ-редактор), Къаншокъуэ Эллэ (жэуап зыхь секретарь), Къардэн Маритэ, Къумахуэ Аслъэн, НэщІэпыджэ Замирэ, Чэрим Марианнэ, ШхьэщэмыщІ Изэ.

Езыгъэтхахэр «Адыгэ псалъэ» газетыр КъБР-м и Парламентымрэ Правительствэмрэ ирагъэтхащ (учредителхэр).

КъыдэзыгъэкІхэмрэ редакцэмрэ я хэщІапІэр 360030, Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэ, Налшык къалэ,

Лениным и уэрам, 5

ТЕЛЕФОНХЭР: редактор нэхъыщхьэм, секретарым - 42-56-19; унафэщІ-редакторхэм - 40-48-54, 40-06-33; жэуап зыхь секретарым - 42-22-82;

секретариатым - 42-22-66. КЪУДАМЭХЭМ: политикэмкІэ, жылагъуэмрэ лъэпкъ ІуэхухэмкІэ - 42-22-86; къуажэ гъащІэмрэ экономикэмкIэ-42-57-59; шэнхабзэмкIэ-42-75-36; егъэджэныгъэмрэ щІэныгъэмкІэ - 40-15-31; хъыбарыщІэхэмрэ спортымкІэ - 42-22-88, 42-60-53,

42-22-89; зэдзэкІакІуэхэм - 42-21-88; корректорхэм 42-60-27; ЭВМ-м и операторхэм - 42-22-84; компьютер ІэнатІэм - 42-26-41; сурэттеххэм -42-75-78, 42-63-64.

Теддзэ тхыгъэхэм къыщыхьа бжыгъэхэм, къыщаІэта Іуэхугъуэхэм я пэжагъымкІэ ахэр зытхахэм нэсу жэуап яхь. Авторхэмрэ редакцэмрэ я Іуэху еплъыкІэр зэтехуэ зэпыту

Газетыр Іэ тезыдзахэм яхуэхьыныр и пщэ дэлъщ КъБР-м федеральнэ пощт зэпыщ Гэныгъэхэмк Гэ и управленэм. Тел.: 76-01-28, 76-01-10 Газетыр 2016 гъэм дыгъэгъазэм и 19-м Печатым и

хуитыныгъэр хъумэнымкІэ Къэбэрдей-Балъкъэр щІыналъэ ІуэхущІапІэм ПИ №ТУ07-00117-м щІэту ятхащ Зы илъэсым газетыр 156-рэ къыдокІ

«Издательство «Южный регион» ООО-м щытрадзащ.

357600, Ставрополь край, ЕсэнтІыгу къалэ, Никольскэ уэрам, 5-А

Мы къыдэкІыгъуэм елэжьахэщ: жэуап зыхь секретарым и къуэдзэ ДышэкІ Соня, корректорхэу Инэрокъуэ Азэмэт (3, 4-нэ нап.), Нэужьокъуэ Заирэ (1, 2-нэ нап.), корректорхэм я дэІэпыкъуэгъу Елмэс ФатІимэ. КомпьютеркІэ газетым и теплъэр ящІащ Дол Маринэ, Мэлбахъуэ Анжелэ, сурэтхэм елэжьар Бицу Жаннэш.

Номерыр «Адыгэ псалъэм» и компьютер ІэнатІэм щагъэхьэзыращ.

Газетым Іэ традзэн хуейщ сыхьэт 20-м, щытрадзар сыхьэт 20.00-рщ.

Индексыр П 5894 • Тираж 2.041 • Заказ №872